ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 13 (8. 211) ◆ 1993 йил 21 январь, пайшанба ◆ Нархи 5 сўм

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН МАДАНИЯТИ КУНЛАРИ ОЛДИДАН

Қардош халқ маданияти байрами

Кеча Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбеков Тошкентда Қорақалпоғистон Республикаси маданияти кунларини ўтказишга бағишланган кенгаш ўтказди. Унда район ҳокимлари, шаҳар хизматларининг раҳбарлари иштирок этдилар.

Тошкент шаҳар Ҳокимининг ўринбосари Ш. И. Жалилов қардош халқ маданияти байрамини ўтказиш юзасидан қилинган ишлар, пойтахт меҳнат жамоалари, ўқув юртлари, муассасалари, маҳаллаларида Қорақалпоғистон Республикаси санъат ва адабиёт намояндалари билан бўлажак учрашувлар тўғрисида ахборот берди.

Кенгашда Тошкентда Қорақалпоғистон Республикаси маданияти кунларини уюшқоқлик билан ўтказишнинг аниқ чора-тадбирлари муҳокама этилди ва қабул қилинди.

ШАҲАР ВА ШАҲАРЛИКЛАР МАНФААТИДА

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМИ ҲУЗУРИДАГИ МАСЛАҲАТ КЕНГАШИ МАЖЛИСИДАН

Яқинда Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбеков ҳузуридаги Маслаҳат кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Унда шаҳар муаммоларига тааллуқли қатор масалалар кўриб чиқилди.

Маслаҳат кенгашининг аъзолари Ўзбекистон Республикаси Миллий олимпия комитетининг ижроия комитети вакиллари билан биргаликда 2000 йилги XXVII ёзги Олимпиада ўйинларини Тошкент шаҳрида ўтказиш масаласини кўриб чиқдилар ва муҳокама этдилар. Тошкент шаҳар Ҳокимининг ўринбосари Б. П. Қаюмов тўплангангларни 2000 йилги XXVII ёзги Олимпиада ўйинларини ўтказиш учун Тошкент шаҳри номзоди таклиф этилган ўтган йилнинг март ойидан буён муайян иш қилинганлигини хабар қилди. Жумладан, 2000 йилги ёзги Олимпиада ўйинларини ўтказишга Тошкент шаҳрини номзод қилиб кўрсатиш ғоясини қўллаб-қувватлаган Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг Фармонига биноан Республика тайёргарлик комитети тузилди. У дарҳол фаол иш бошлаб юборди. Тайёргарлик комитетининг ҳамда Тошкент шаҳар ишчи гуруҳининг аъзолари Испания, Швейцария, Мексикада бўлиб ўтган матбуот конференцияларда иштирок этдилар. Шуни таъкидлаш кераки, ҳамма жойда Ўзбекистон пойтахтининг номзоди жаҳон спорт жамоатчилиги, оммавий ахборот воситалари, амалий доиралар томонидан хайрихоҳлик билан қарши олинди, ижобий баҳоланди.

Бироқ 2000 йилги XXVII ёзги Олимпиада ўйинларини ўтказишга Тошкент шаҳри номзоди Халқаро олимпиада комитетига энг сўнггилардан бири сифатида тақдим этилди. Бу объектив ҳолни ҳисобга олмай бўлмайди. Шу сабабли мазкур кенг кўламли воқеага ҳар тарафлама жиддий тайёргарлик кўриш учун вақт етишмаганлиги тушунарлидир. Бу Халқаро олимпиада комитети мутахассислар гуруҳлари ҳамда халқаро спорт федерациялари раисларини Тошкентга таклиф қилиш масаласида ҳам ўз ифодасини топди. Халқаро олимпиада комитетининг президенти жаноб Хуан Антонио Самаранч ҳам Республика тайёргарлик комитети аъзолари билан бўлиб ўтган учрашувларда шу ҳақда гапирди. Бундан ташқари у 1992 йил декабрь ойида Ўзбекистон Республикаси Президенти номига расмий мактуб йўллади. Бу хатда жаноб Хуан Антонио Самаранч И. А. Каримов ва бутун ўзбек халқини мустақил Ўзбекистон Республикасининг биринчи Конституцияси қабул қилиниши билан самимий қутлади. Айни пайтда у барқарор сиёсий вазият, ижтимоий ва маданий муаммоларни ҳал этишдаги қатъий, изчил ва муваффақиятли қадамлар Ўзбекистон Республикаси Миллий олимпия комитети ва Тошкент шаҳрига 2000 йилги Олимпиадани Ўзбекистонга таклиф қилиш имконини берганлигини таъкидлаб ўтган. Лекин объектив нуқтаи назардан, дейилади шундан сўнг бу хатда, Олимпиада ўйинларини ўтказиш каттагина молиявий харажатларни ва моддий-техника таъминотини талаб этишини айтиш керак. Бунга катта спорт иншоотларини қуриш ҳам киради. Бундан ташқари биронта шаҳар номзоди қўйилган биринчи сафардаёқ Олимпиада ўйинлари ўтказиладиган жой сифатида танланмаганлигини унутмаслик керак. Шунинг учун Халқаро олимпиада комитети бундан буён ҳам Республика тайёргарлик комитетига турли маслаҳатлар, тавсиялар ва ҳоказолар билан ёрдам беришга тайёр. Жумладан, Халқаро олимпиада комитетининг президенти Тошкент шаҳри номзодини 2004 ёки 2008 йилги ёзги Олимпиадаларни ўтказишга кўчириш имкониятини қараб чиқишни тавсия этди. Бу давргача эса Тошкент шаҳрини ва умуман Республикани кенг тарғиб этиш мақсадларида бу ерда қатор халқаро спорт мусобақалари ўтказишни тавсия этди.

Б. П. Қаюмов уқтириб ўтганидек, худди ана шундай тавсия, маслаҳат тарзидаги мактублар Ўзбекистон Республикаси Миллий олимпия комитети ва тайёргарлик комитети номига ҳам жўнатилди. Шу муносабат билан бу икки комитетнинг 1993 йил январь ойида бўлиб ўтган қўшма мажлисида реал вазият объектив баҳоланди. Республика Вазирлар маҳкамаси вакиллари ҳам иштирок этган ушбу мажлисда пировард натижада ёзги Олимпиада ўйинларини Тошкент шаҳрига таклиф этиш муддатларини кейинроққа кўчириш хусусида қарор қабул қилинди.

Шундай қилиб Ўзбекистон пойтахти Олимпиадани Тошкент шаҳрида ўтказиш бўйича ўз таклифидан воз кечаётгани йўқ, балки ёзги Олимпиада ўйинларини ўтказиш учун ўз номзодини кейинроқ муддатларга кўчирмоқда. Бу давргача эса Тошкент шаҳрида Осиё ўйинлари каби қатор йирик халқаро мусобақаларни ўтказиш, шунингдек зарур иншоотлар барпо этиш бўйича қурилиш ишларини бажариш кўзда тутилмоқда.

Бу қарор Республика ҳукуматига маълум қилинди. Шунингдек Халқаро олимпиада комитети қароргоҳига Халқаро олимпиада комитети тавсияларига розилик билдирилган ҳамда Олимпиада ўйинларини Тошкент шаҳрида ўтказиш муддатларини кўчириш қарори баён этилган мактуб йўлланди.

Халқаро олимпиада ўйинига таклиф Ўзбекистон Республикаси Миллий олимпия комитети ва Тошкент шаҳри томонидан берилганлиги сабабли ушбу масала Тошкент шаҳар Ҳокими ҳузуридаги Маслаҳат кенгаши мажлисида муҳокама этилди. Унда Миллий олимпиада комитети ва тайёргарлик комитетининг Тошкент шаҳрида ёзги Олимпиада ўйинлари ўтказиш муддатини 2004 ёки 2008 йилларга кўчириш қарори якдиллик билан қўллаб-қувватланди.

Шундан сўнг Маслаҳат кенгаши мажлисида уй-жойларни хусусийлаштиришнинг бориши тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Тошкент шаҳар Ҳокими маҳкамаси ҳузуридаги коммунал мулк ва хусусийлаштириш Бош бошқармасининг бошлиғи З. А. Абдуллаев ҳозирги пайтда лойиҳа институтлари хусусийлаштирилиши керак бўлган квартиралар қийматини аниқлаш юзасидан жадал иш олиб бораётганлигини айтди. Кўпгина фуқаролар хусусийлаштирган квартиралари қийматини тўлашга киришдилар. Уларга эгалик қилиш ҳуқуқи берилган ордерлар берилмоқда.

Таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, баъзи фуқаролар қуйидаги сабабларга кўра ҳали ариза бермаганлар:

— хусусийлаштириш бўйича ушбу тажриба ўтказилаётган пайтда касалхонада ёки республика ҳудудидан ташқарида бўлганлар;

— Ўзбекистон Республикаси Президенти фармонларида кўрсатилган уй-жойларини имтиёзли хусусийлаштириш ҳуқуқига эга бўлган фуқаролар тоифасига кирмаган катта ёшдаги, ёлғиз, кам таъминланган кишилар ҳамда иккиланаётган фуқаролар;

— аввал уй-жойини бепул хусусийлаштириш имконига эга бўлмаган ва бу имтиёзларга Президентнинг сўнгги фармонлари ҳамда Вазирлар маҳкамасининг 1992 йил 23 ноябридаги 511-қарорига мувофиқ бу имтиёзларга эга бўлган фуқаролар (улар ҳозирги пайтда ўз уй-жойларини имтиёзли асосда хусусийлаштириш учун аризаларини қайтадан расмийлаштирмоқдалар).

1992 йилда квартираларини олган янги уй-жойларда истиқомат қилувчи аҳолини алоҳида кўрсатиш лозим бўлади. Ҳозирги пайтда Тошкент шаҳар Ҳокими томонидан бу масала кўриб чиқилиши учун ушбу тоифадаги фуқаролар бўйича амалий таклифлар тайёрланяпти.

Хусусийлаштиришга шаҳарликларга боғлиқ бўлмаган қатор объектив сабаблар ҳам тўсиқ бўляпти. Масалан, бир неча уйлар бўйича инвентар ҳужжатлари йўқ. Вазирлар маҳкамаси давлат уй-жой фондини ижарага бериш тўғрисидаги Низом юзасидан ҳали тегишли қарор қабул қилмади. Бусиз эса бу уй-жойлардан фойдаланиш имконияти йўқ.

Бундан ташқари район ҳокимлари ким ошди савдосига қўйилаётган квартиралар юзасидан амалий таклифлар беришни ҳамда аҳолига бузилган иморатлари ўрнига берилган давлат квартиралари рўйхатини тақдим этишни тезлатишлари керак. З. Абдуллаевнинг ахбороти маълумот учун қабул қилинди.

Маслаҳат кенгашининг мажлисида Тошкент шаҳар Ҳокими ўринбосари Б. П. Қаюмовнинг гўшт маҳсулотлари билан савдо қилишни ҳамда шаҳар бозорларида гўшт маҳсулотлари нарх-наволарини назорат қилишни тартибга солиш тўғрисидаги ахбороти муҳокама қилинди. Жумладан, шаҳар Ҳокими маҳкамасида Тошкент шаҳар бозорларида хусусий шахслар қўлидаги гўшт маҳсулотлари нархи кескин ошиб кетганлигидан ташвиш билдирилаётганлиги таъкидланди. Шу муносабат билан ушбу масалада зарур тартиб ўрнатиш юзасидан тадбирлар лойиҳаси таклиф этилди. Унга кўра санитария, ветеринария хизмати томонидан қатъий назоратни йўлга қўйиш кўзда тутилган. Қийматининг бир қисми давлат бюджети ҳисобидан қопланаётган ва кооператив тармоқда сотилаётган гўштнинг ҳаммаси узлуксиз истеъмолчиларга етиб бориши таъминланиши чоралари кўрилади. Ҳуқуқ-тартибот идоралари чайқовчилар, олибсотарлар устидан назоратни кучайтиришлари керак. Шаҳар бозорларида гўшт ва гўшт маҳсулотлари билан савдо қилишни тартибга солиш масаласини район ҳокимлари ўзларининг шахсий кундалик назоратларига олишлари шарт. Улар сў соҳада тартиб ўрнатилиши учун ҳамма чораларни кўришлари керак. Давлат назорати идоралари бу ишда бевосита иштирок этишлари лозим.

Республика ҳукумати томонидан кооператив савдода сотиш учун давлат ресурслари ҳисобидан қўшимча гўшт етказиб бериш, шунингдек, гўшт топшираётган тайёрловчилар ва аҳоли учун омухта ем, мураккаб маиший техника ва бошқа камёб моллар сотиладиган магазинлар ташкил этишга маблағ ажратиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Маслаҳат кенгашининг аъзолари, шунингдек, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ташкилий ходимлар бўлими мудири Р. Ж. Қурбоновнинг Тошкент шаҳри иккита округи бўйича Ўзбекистон Республикаси халқ депутатларининг бўлажак сайловлари тўғрисидаги ахборотини тингладилар, ходимлар масалаларини кўриб чиқдилар.

Мажлисни Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбеков олиб борди.

ГЎЗАЛЛИК ШАЙДОЛАРИ

* *Суратли ахборот*

Автобусга башанг кийинган бир йигит чиқди. Айниқса, унинг устидаги ялтироқ костюм-шим кўпчиликнинг ҳавасини келтиргудек эди. Ўрта ёшлардаги аёл ийманибгина унга яқинлашди.

— Ука, кечирасиз, сиздан бир нарса сўрамоқчи эдим.

— Марҳамат, сўранг, — деди бегона аёлга таажжубда тикилиб йигит.

— Қизимни турмушга чиқараётган эдим. Куёв бўлмишга анчадан бери костюм-шим қидириб тополмаяпман. Устингиздагини кўриб ҳавасим келиб кетди. Уни қаердан олгандингиз? Қайси чет эл фирмасининг маҳсулоти?

— Ҳеч қандай чет элники эмас. Ўзимизнинг «Юлдуз»ники. Топишингиз ҳам қулай. Бирлашманинг шундоққина тагида жойлашган Модалар уйига кирсангиз сизга шунақасидан топиб беришади. Башарти йўқ бўлса буюртма берсангиз кифоя. Истаган кунингиз хоҳлаган катталикдаги тайёр костюм-шимни олиб кетишингиз мумкин. Нархи ҳам унчалик қиммат эмас, — дея кулиб тушунтирди йигит.

— Вой барака топинг-эй, мушкулимни осон қилдингиз, — деди аёл унга миннатдорчилик билдириб ва шоша-пиша «Олой» бозори бекатида автобусдан тушиб қолди.

Бир вақтлар харидорлар дўконлардан фақат чет эл костюм-шимларини харид қилишарди. «Юлдуз»никига қиё боқадиганлар камдан-кам эди. Ҳозир қайси дўконга кирманг одамлар фақат шу бирлашмада тайёрланган костюм-шимни сўрашади. Лекин топиш амри-маҳол. Маҳсулот қўлма-қўл бўлиб тургандан кейин на илож. Бу ерда тайёрланаётган костюм-шимларнинг сифати йил сайин яхшиланаётганлиги, модалар ҳам вақти-вақти билан янгиланиб турилганлиги корхона маҳсулотини мана шундай харидоргир бўлишга олиб келди. Ҳозир «Юлдуз»да тайёрланаётган костюм-шимлар чет элникидан ўтса ўтадики, лекин қолишмайди. Албатта бу борада корхона жамоасининг оғир меҳнати, тинимсиз изланишини ҳам эътиборга олмоқ керак. Бирлашма цехларини тўлдириб ўтирган 4,5 минг ишчи ва хизматчилар бозор иқтисодиётининг оғир дамларини бошдан кечираётган шу кунларда аҳолини ўз меҳнати ва маҳсулоти билан хушнуд этиш ниятида эрталабдан тунга қадар тиним билмай ишлашади. Биз шу ўринда шундай заҳматкашлар номини қаторлаштириб санашимиз мумкин эди. Лекин ўтган йилги натижалар ва бу йилги марралар ҳақида сўз юритсак ишчиларнинг меҳнат самараси янада кўпроқ аён бўлишни ҳисобга олиб иккита рақам билан чегараланишни лозим топдик.

Бирлашма жамоаси ўтган йили 1 миллиард 406 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Бу йилги режа эса 3 миллиард сўмлик маррани эгаллашдан иборат.

Маҳмуд ОРИПОВ.

* * *

СУРАТЛАРДА: тикувчи-ёшлар — Муҳаббат Исматуллаева, Ирина Уварова ва Доно Абдураҳмоновалар ишда ҳам, кўчада ҳам ҳамиша ҳамроздирлар. Уларни корхонадагилар «уч дугона» деб аташади; Муслима Саидова бирлашманинг энг ёш тикувчиларидан. Ўтган йили ўрта мактабни битириб келган Муслимахон бу ерда меҳрибон мураббийлар ҳамроҳлигида тезда илғорлар сафидан ўрин олди.

Холмат Мирзакаримов суратлари.

ЮКСАК МАҲОРАТ УСТАЛАРИ

Шаҳримизда ўтадиган Қорақалпоғистон Республикаси маданияти кунлари қорақалпоқ халқининг нафақат таниқли ва ёш санъаткорлари, бастакорлари, адиблари, балки мўйқалам соҳиблари ижоди билан ҳам янада яқинроқ танишиш имконини беради.

Тошкентдаги рассомлар уюшмасининг кўргазма залида шу кунларда қорақалпоқ усталарининг 90 га яқин асарларидан иборат кўргазма ташкил этилди. Аксарияти Қорақалпоғистон Давлат санъат музейининг олтин фондидан ўрин олган мазкур асарлар орасида машҳур, шунингдек, истеъдодли, ёш ҳайкалтарош, кулол усталарнинг ижод намуналарини учратиш мумкин.

Бугун биз ана шундай ўзига хос маҳорат усталаридан иккиси хусусида сўз юритмоқчимиз.

Улардан бири — мамлакат ёш рассом ва санъатшунослар уюшмаси аъзоси. Қорақалпоғистоннинг биринчи кулолларидан ҳисобланмиш Ибройим Жолимбетовдир. Бир неча йил муқаддам Абулқосим мадрасасида ўтказилган халқ усталари анжуманида иштирок этган Ибройим Жолимбетов Нукус Давлат санъат билим юртини тугатгач, Тошкентдаги М. Уйғур номидаги санъат институтида таҳсил олди. 1986 йили Қорақалпоғистонга биринчи лой усталаридан бўлиб қайтган ёш истеъдод соҳибини ҳамюртлари бўёқ билан ишловчи рассом сифатида ҳам яхши танийдилар. Унинг бу жанрда яратган «Есенин шеърлари», «Соялар», «Орол оқшоми» асарлари, айниқса, диққатга сазовордир.

Маълумки, лойдан ясалган кулолчилик буюмларига бўлган талаб нафақат Ўрта Осиё, балки бутун жаҳонда катта. Қадимги Турон заминида ижод қилаётган усталарнинг асарлари эса ўзининг миллийлиги, нақшинкорлилиги билан алоҳида ажралиб туради.

Ибройим Жолимбетовнинг «Қизлар», «Чўпон», «Қўшиқ», «Орзу» ва айниқса, «Қорақалпоқ тўйи» туркумига кирувчи асарлари ҳам бундан мустасно эмас. Уларда ижодкорнинг оддий халқ турмушига нақадар яқин эканлиги яққол сезилиб туради.

Ёш рассом Ибройим Жолимбетов бугунги кунда тинмай изланишлар олиб бораётир. Унинг республика, халқаро кўргазмалардан ўрин олган асарлари бунинг ёрқин мисолидир.

Жолибой Изентоев эса Қорақалпоғистоннинг биринчи профессионал рассомларидан биридир. Унинг ижодий услубининг шаклланишида эса импрессионизм оқими вакиллари Ван Гог, П. Сезан услуби, шунингдек, И. Савицкий билан бўлган мулоқотлар, она халқи турмушини кузатиш сезиларли роль ўйнади.

Унинг мўйқаламидан чиққан замондошлари, жумладан, шоир Т. Жумамуротов, рассомлар А. Еримбетов, Исаенко, Отабоевларнинг суратларида қаҳрамонининг руҳий оламини чуқурроқ очиб беришга интилиш катта ўрин тутади.

Шундай бўлса-да, Изентоев болаларнинг беғубор, ўзига хос оламини («Қишлоқлик бола», «Ўғлим портрети»), табиат манзараларини бошқа ҳамкасбларига ўхшамаган йўналишда тасвирлаб бера олган. Унинг «Тонг», «Нукус баҳори», «Ҳовли», «Волга» асарлари рассомнинг дунёқараши, истеъдоди нақадар кенглигидан дарак беради. Шуниси диққатга сазоворки, Изентоев Қорақалпоғистоннинг инжиқ, қайсар табиатининг ўзига хослик, гўзал, нозик жиҳатларини қандайдир ички бир туйғу билан ҳис эта олади, уларга ҳаяжони, меҳру муҳаббатини сингдириб, такрорланмас санъат намуналари яратади.

Айниқса, 80-йилларда дунёга келган катта ҳажмдаги тарихий асарлари рассомнинг халқ ҳаётини чуқур ва умумлашган образини яратишга интилганлиги ва бу вазифанинг уддасидан муваффақият билан чиққанлигини кўрсатади. Унинг «45-йил аёллари», «Тўй» каби суратларини фикримизнинг далили сифатида санаб ўтиш мумкин.

Жолибой Изентоев ижодидаги самимийлик, шоирона дунёқараш, юксак маҳорат, инсонпарварликни куйлаш жиҳатлари Тошкент шаҳрининг ўзидагина бир неча маротаба уюштирилган кўргазмалари орқали мухлислар ҳурматига сазовор бўлган рассомни она юрти санъатининг етакчи вакилларидан бири сифатида танитди.

Шуҳрат АРМОН.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

- «Гаров тўғрисида» Ўзбекистон Республикасининг Қонуни амалга киритилди.
- Тошкентда Ўзбекистон ва Қозоғистон миллий хавфсизлик маҳкамалари ўртасида ўзаро ҳамкорлик қилиш тўғрисида битим имзоланди.
- Тошкент вилоятининг Янгийўл шаҳрида савдо маркази ишга тушди.
- Ўзбекистон Қизил Ярим Ой жамияти Тожикистонга дори-дармон, кийим-кечак, озиқ-овқат маҳсулотларидан иборат катта ҳажмда инсонпарварлик ёрдами жўнатди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

- Кеча Минскда Ҳамдўстлик ташқи ишлар вазирлари эртага бу ерда бошланадиган МДҲ давлат раҳбарлари ва ҳукумат бошлиқлари учрашуви кун тартибини белгилаб олдилар.
- Тожикистон Олий Кенгашининг Раиси И. Раҳмонов бугун Москвада Россия Президенти Б. Ельцин билан музокаралар олиб боради.
- Москвада бугундан бошлаб АИ—95 бензинининг бир литри 48 сўм, АИ—76 — 32 сўм, дизель ёнилғиси 30 сўм бўлди.

ХОРИЖДА

- Кеча АҚШ Президенти Билл Клинтон расмий равишда ўз вазифасини бажаришга киришди.
- Кобулда Афғонистон ҳукумат қўшинлари ва Гулбиддин Ҳикматиёр ҳарбий бўлинмалари ўртасидаги жанглар давом этмоқда.
- Исроил парламенти Фаластин озодлик ҳаракати билан алоқа қилишни тўла ман этиш тўғрисидаги ўз қарорини бекор қилди.

* *Тошкент шаҳар Ҳокими маҳкамасида*

ТОШКЕНТ ШАҲРИ РАМЗИНИ ЯРАТИШ УЧУН ТАНЛОВ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Тошкент шаҳри Ҳокими А. И. Фозилбеков ўз қарори билан 1993 йил 1 мартгача бўлган муддатгача Тошкент шаҳри рамзини яратиш учун танлов эълон қилди.

Танлов тўғрисидаги Низом ҳамда танлов ҳайъатининг таркиби тасдиқланди.

Ҳайъатга 1993 йил 10 мартгача танловга якун ясаш ва ўз таклифларини халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг навбатдаги сессиясига тақдим этиш топширилди.

Шаҳар молия бошқармасига танлов ғолибини рағбатлантириш учун 10 минг сўм пул ажратиш топширилди.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ РАМЗИ ЭНГ ЯХШИ ЛОЙИҲАСИ УЧУН ТАНЛОВ НИЗОМИ ВА ШАРТЛАРИ

Тошкент шаҳри рамзининг энг яхши лойиҳаси учун очиқ танлов эълон қилинади. Танловда шаҳарнинг барча фуқаролари, жамоалари, корхона ва ташкилотлари иштирок эта оладилар.

Танлов қатнашчилари олдига мустақил давлат — Ўзбекистон Республикасининг пойтахти, йирик саноат, илмий ва маданий марказ, халқаро анжуманлар, симпозиум ва фестиваллар шаҳри бўлган Тошкент рамзини ёрқин тасвирий воситалар билан яратиш вазифаси қўйилади.

Ушбу мавзу мазмунининг улкан моҳияти ва кенг кўламлиги бадиий тасвирий воситаларни кенг рамзий умумлаштиришни тақозо этади. Бу Тошкентнинг ўзига хослигини ғоят тўла-тўкис ва ёрқин очиб бериши керак.

Танловга юборилган ишлар (лойиҳалар) махсус ташкил этилган ҳайъат томонидан кўриб чиқилади.

Танлов қатнашчилари ўз асарларини қуйидаги ҳажмда тақдим этадилар:

1. Рамз модели 10 см. ҳажмда (қаттиқ ҳолда).
2. Рамзнинг планшетда 80х80 см. ҳажмдаги рангли тасвири.
3. Тушунтириш хати.

Биринчи ўринни эгаллаган лойиҳа халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашида тасдиқланиш учун тақдим этилади. Бу тасдиқ натижаларига кўра муаллифга мукофот тўланади.

Лойиҳа танловга яширин ном билан тақдим этилади. Лойиҳага ёпиштирилган конверт устига ушбу яширин ном ёзилиб қўшиб берилади. Бу конверт ичида эса муаллифнинг исми-шарифи, шунингдек унинг манзилгоҳи ёзилган бўлиши керак.

Лойиҳа 1993 йил 1 мартдан кечикмасдан тақдим этилиши керак. Лойиҳа тақдим этилганлиги хусусида ҳайъат котиби томонидан тилхат берилади.

Ўз ҳажми ёки материали бўйича танлов шартларига жавоб бермайдиган лойиҳалар, шунингдек кўрсатилган муддатдан сўнг тақдим этилган лойиҳалар ҳайъат томонидан кўриб чиқилмайди.

Танлов шартларига жавоб берадиган лойиҳалар яширин ном ёзилган конвертлар билан биргаликда ҳайъат мажлисида очилади. Ғолиб деб топилган лойиҳа халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши сессиясига тақдим этиш учун қолдирилади. Бошқа лойиҳалар ҳужжат бўйича йўқотилади.

Танлов натижалари ва ғолиб муаллиф исми-шарифи матбуотда эълон қилинади.

Танловга тақдим этилган ва биринчи ўринни олмаган лойиҳалар муаллифлар томонидан якунлар эълон қилингандан сўнг 20 кун муддат ичида қайтариб олиниши мумкин. Шу муддатдан сўнг лойиҳаларни сақлаш юзасидан эътирозлар қабул қилинмайди.

Маҳалладош

«МАҲАЛЛА» ХАЙРИЯ ЖАМҒАРМАСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР БЎЛИМИ ВА «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» НАШРИ № 18 (78).

«ЧИҒАТОЙ ДАРБОЗА» ЧИРОЙ ОЧМОҚДА

«Чиғатой дарбоза» маҳалласи янги ташкил топганига қарамай, бир қатор янги қурилишлар ҳашар йўли билан амалга оширилди. Айни пайтда Чиғатой Дарбоза бекатидаги гўшт дўкони, Қўрғонтепа йўлагидаги новвойхона, сартарошхона, телевизор тузатиш устахонаси ишламоқда. Маҳалла комитети қошида қариялар учун дам олиш жойи ҳам қурилди.

Ҳадемай яна бир хайрли ишга қўл урилади. Фаоллар маслаҳатлашиб, йиғилишда чойхонани икки қаватли қилиб қуришни режалаштиришган эди. Бинонинг биринчи қавати шу йилдан бошлаб бунёд этиладиган бўлди. Қайта таъмирлаш ишларини «Ҳамкорлик» биржаси раисининг ўринбосари И. Султонов ўз зиммасига олди. Чойхонада миллий анъаналар кўтаринки руҳда ўтказилади. Чойхонадан кўриладиган фойданинг 10 фоизи маҳалла ихтиёрига ўтказилиши ҳақида қарор чиқарилди.

— Ҳали қилинадиган ишлар кўп, — деди суҳбат чоғида маҳалла комитетининг раиси Тўхтамурод Нажимов. — Маҳалла котиби Боқижон ака Сиддиқов, шунингдек Қосим ота Ҳошимов, Азиз ота Юнусов, Раҳимберди ота Шосаидов, Юсуф Ёқубжонов ва бошқа нуроний отахонлар ўзларининг қимматли маслаҳатлари билан ёрдам бермоқдалар.

Абдулла ТОЛИПОВ.

** «Маҳалла» хайрия жамғармаси*

ХАЛҚПАРВАРЛИКНИНГ ЁРҚИН НАМУНАСИ

Ўзбекистон Республикаси «Маҳалла» хайрия жамғармасининг Самарқанд вилояти бўлими ташкил этилганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Яқинда вилоятнинг Сиёб райони ҳокимлигида жамғарманинг вилоят бўлими ходимлари иштирокида семинар-кенгаш бўлиб ўтди. Мазкур тадбирда шунингдек, вилоятдаги маҳалла комитетларининг раислари, фаоллар ҳам иштирок этдилар.

Вилоят ҳокими Пўлат Абдураҳмонов бошқарган ушбу анжуман иштирокчилари жамғарма олдида турган асосий вазифалар, шунингдек келгуси режалар ҳақида фикр юритишди. Бинобарин, ҳозирги шароитда ҳар бир оилада тинчлик-тотувликни таъминлаш, халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш, маҳалла комитетлари олдида турган долзарб вазифалар хусусида тўхтаб ўтилди. Сўзга чиққанлар республикамиз Президенти Ислом Каримовнинг маҳаллаларга бўлган катта эътибори, халқпарварликнинг ёрқин намунаси эканлиги ҳамда ташқи ва ички сиёсати тўғри эканлигини якдиллик билан таъкидладилар.

Ушбу тадбирда жамғарманинг Самарқанд бўлими раиси Абдулла Мелиев, республика «Маҳалла» хайрия жамғармасининг раиси Ш. Темуров ва бошқа ўртоқлар мустақил республикамиз олдида турган вазифалар қатори, маҳаллаларни ижтимоий-маданий ривожлантириш, айниқса ёшлар тарбияси, уларни касб-ҳунарга ўргатиш, маҳаллалардаги ишсизларни фойдали меҳнатга жалб қилиш мақсадида кичик корхоналар очиш, миллий анъаналарни бойитиш ҳамда уларни оммалаштириш ҳамда бошқа муҳим жиҳатлар ҳақида гапириб ўтишди.

Шуни ҳам таъкидлаш зарурки, семинар давомида унинг иштирокчилари вилоятдаги «Масжиди нақшин» ва бошқа маҳаллаларда бўлишиб, оқсоқоллар, хотин-қизлар, ёшлар билан ишлаш каби кенгашларнинг иш фаолиятлари билан танишдилар. Бир пиёла чой устида фикрлашиб, ўзаро тажриба алмашишди. Билдирилган мулоҳаза ҳамда таклифларни умумлаштириб, вилоятдаги 1400 дан ортиқ маҳаллаларда жорий қилишга қарор қилинди.

Собир БОЗОРБОЕВ.

ҒАМХЎРЛИК ТУФАЙЛИ

Республика «Маҳалла» хайрия жамғармасининг тузилиши маҳалла комитетлари ишини жонлантириб юборди. Комитет аъзолари, фаоллар ўз зиммаларидаги вазифаларни қайтадан кўриб чиқиб, режалар белгилаб олишди. Эндиликда маҳаллалардаги бирорта ночор, боқувчиси йўқ, ёрдамга муҳтож кишилар, шунингдек кўп болали оилалар эътиборсиз қолаётгани йўқ. Улардан тез-тез хабар олиниб, моддий ёрдам берилмоқда.

Бундай хайрли иш Мирobод районидаги маҳаллаларда ҳам намунали ташкил этиляпти. Айниқса, «Дўстлик», «Қўйлиқ», «Навбаҳор», «Мерган» маҳаллаларида оилаларни бориб йўқлаш, теварак-атроф ва кўчаларни ободонлаштиришга алоҳида эътибор бериляпти. Шу ўринда қувонч билан таъкидлаш зарурки, райондаги ҳар бир жамоанинг ўз жамғармаси бор. Уларни бойитишда маҳалла ҳудудидаги корхоналар, ташкилотлар ҳамда идоралар яқиндан ёрдам беришяпти. Масалан, «Сариқкўл» маҳалласини «Наврўз» ва «Бахт» қаҳвахоналари, «Тошкент кенгашининг 50 йиллиги» номидаги вагонларни созлаш заводи ўз оталиқларига олишган. Мазкур жамоалар ободонлаштириш ишларига кўмаклашиш мақсадида ҳар ойда минг сўмдан маблағ ўтказишяпти. Кўрсатилаётган ғамхўрлик туфайли «Сариқкўл» маҳалласига канализация қувурлари ўтказилди. 70 га яқин хонадонга телефон қуриб берилди.

Бундан руҳланган маҳаллаларнинг аҳли ҳам қараб туришгани йўқ. Яқинда М. Рустамов раислик қилаётган Қўйлиқ маҳалласи жамоаси ҳашар йўли билан ўзларига шинам чойхона қуриб олдилар. Ана шундай маскан «Парвона» маҳалласида ҳам бунёд этилди.

Исматулла РУСТАМОВ.

Пойтахтимиздаги «Бўстон» маҳалласида ободонлаштириш, кўча ва йўлларни таъмирлаш борасида кўплаб ибратли ишлар амалга оширилаяпти. Белгиланган тадбирларнинг ўз вақтида бажарилишида фаолларнинг қўшаётган ҳиссаси айниқса салмоқлидир.

СУРАТДА: «Бўстон» маҳалла комитетининг раиси Абдусалом Отаметов (ўртада), фаоллардан Шораҳим Алимов, Анваржон Зуннунжонов, Эркин Абдуллаевлар билан навбатдаги режалар хусусида суҳбатлашмоқда.

Чилонзор районидаги кўчалардан бири Ҳакимхон номи билан юритилади. Яқинда Ўзбекистон Давлат кутубхонасидан ана шу кишининг ҳаётига оид маълумотларни билиб олиш имкони бўлди.

** Номи тарихини биласизми?*

ХАЛҚЧИЛ ҲАКИМХОН

Ҳакимхон 1906 йилда Қўқон шаҳрида, Умархон саройи хизматчиларидан бирининг оиласида дунёга келади. Ёшлиги хон болалари билан ўтади. Даврнинг машҳур шоираси Нодирабегим Ҳакимхонни ўз тарбиясига олади. Ҳакимхон дастлабки илмни саройда, кейин эса Қўқондаги мадрасаларда олади. У араб, форс ва ўзбек тилларини мукаммал ўрганади, тарих ҳамда фалсафа фанларини чуқур эгаллайди.

Умархон вафотидан кейин тахтга ўтирган унинг фарзанди Ҳакимхонни Тўрақўрғонга ҳоким қилиб тайинлайди. У анча адолатли ҳукмдор бўлгани, камбағалларга ён босгани маҳаллий зодагонларга ёқмайди. Оқибатда улар бош кўтариб, Ҳакимхоннинг тахтдан кетишини талаб қиладилар. Халқчил бўлган ҳукмдор беҳуда қон тўкилишини истамай ўзи ҳокимликдан воз кечади. Қўқонга қайтганда эса хон уни уй қамоғига, кейинроқ эса хонлик ҳудудидан чиқиб кетишга ҳукм қилади. У Русияда ҳукмдор Александр I билан учрашади. Чор ҳукмдори Ҳакимхоннинг билимдон, доно киши эканлигига қойил қолади. Гарчи Русияда кўп бўлмаган бўлса ҳам у рус тилини билиб олганидан ҳайратланади. Тарих ва фалсафа соҳасидаги фикрларини эшитиб, туркий халқнинг билимдон кишиси билан учрашганидан жуда мамнун эканлигини изҳор этади. Айниқса, унинг Русияга қизиқиш билан қараётганидан таажжубланади.

Ҳакимхон Русия ҳақида кўрган-кечирганларини алоҳида китоб қилиб ёзади. Сўнгра у икки йил Эрон, Туркия ва Арабистонда бўлади. Бу юртларда давлатларнинг тарихи, халқлари, тиллари билан қизиқиб, ўрганади. Умрининг охиригача «Мунтахабут таворих» номли катта тарихий китоб устида ишлайди. Бу китоб эски ўзбек ва тожик тилларида нашр этилган. Айни пайтда у шарқшунослик институтида сақланмоқда. Бу китобнинг мукаммал ва далилларга бойлиги шуни кўрсатадики Ҳакимхон ҳақли равишда ўз даврининг машҳур тарихчиси сифатида намоён бўлган. Ундан жаҳондаги кўплаб илм кишилари ҳанузгача фойдаланиб келишади.

Ҳалима САМИГУЛЛИНА,
Тошкент шаҳар давлат архивининг етакчи ходими.

** Ўрнак олса арзийди*

ТАШАББУСКОР ФАОЛЛАР

Маҳалла фаоллари биринчи гуруҳ ногирони Ҳайитбой Маматовнинг уйига озиқ-овқат маҳсулотлари, бироз пул ҳам олиб кириб йўқлаганларида отанинг кўзларига ёш келди. Қайта-қайта дуо қилди.

Бир камбағални шунчалик эслаб, қадр-оқибат қилибсизлар, дунё тургунча турinglар. Тупроқ олсаларинг олтин бўлсин.

Бу воқеа яқинда Шайхонтоҳур райони, «Тинчлик» маҳалласидаги хонадонларнинг бирида содир бўлди. Очиғини айтганда, замона зайли ўзгарган шу кунларда топган юз минглаб пул топаяпти, топмаган чақага ҳам зор. Пул қадрсизланиб кетди, минг-икки минг сўмга мушук офтобга чиқмайди, деган гап оғзимизнинг бир четидан чиқиб кетади-ю, лекин оддий меҳнаткашга қани ўша пул. Насиб қилса қийин бу кунлар ҳам ўтиб кетар-ку, лекин ҳозир кўпчиликка қийин. Кийим олиш хаёлидан чиқиб кетган, нону озиқ-овқат сотиб олиш ҳаётининг ташвишига айланиб қолган оилалар ҳам кам эмас.

«Тинчлик» маҳалласи фаоллари ана шундай қийин шароитда савобли ишлар қилишга уринмоқдалар. Ночор яшайдиган оилаларга озиқ-овқат маҳсулотларидан ёрдам бермоқдалар. Бу йил 30 га яқин хонадонга ана шундай хайрия ёрдами кўрсатилди.

— Бизнинг мақсадимиз аҳолининг тинч, осойишта яшашини таъминлаш, — дейди маҳалла қўмитасининг раиси Миртурсун Азимов, — шу мақсадда ҳар бир оиланинг турмушидан хабардор бўлиб боришга, яхши-ёмон кунларда қувонч ва ташвишларни бирга баҳам кўришга ҳаракат қилаяпмиз. Айниқса, бечораҳол оилалардан хабар олиб туришдек хайрли ишни бурчимиз деб биламиз. Ҳақиқатан, бундай савобли ишлар маҳаллада кўплаб қилинмоқда. Маҳалла қўмитаси ташаббуси билан шу ерга жойлашган сартарошхона ишига янгиликлар киритилди. Тегишли юқори ташкилотлар билан келишиб, сартарошхона ойлик пул топшириш режаси камайтирилди. Шунинг ҳисобига Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва байналмилалчи жангчиларга тўланадиган пул 50 фоиз қилинди. Соғлиғи туфайли уйда ётиб қолган беморларга хонадонга бориб хизмат кўрсатиладиган бўлди. Тўйларни ихчам, тартибли, ортиқча чиқимсиз ўтказишда бир қатор тадбирлар тузилиб, улар изчил амалга оширилмоқда. Ичкиликбозлик, пул сочиш каби бемаъни одатларга чек қўйилди. Маҳалла аҳли бундан беҳад мамнун.

Маҳаллада бу каби қилинган ва қилинаётган ибратли ишлар кўп. Маҳалла клубида бепул тикиш-бичиш, тўқиш, наққошлик тўгараклари, кичик тиббиёт ҳамшираси курси очилди.

— Энг қувончлиси шуки, — дейди 92-мактаб директори Шавкат Орипов, — мактаб билан яқиндан алоқа ўрнатган маҳалла фаоллари ёшлар тарбияси билан қизиқишади, турли таклиф ва мулоҳазалар билан киришади. Ҳамкорликда кўпгина ишлар амалга оширилмоқда. Маҳалла ҳудудидаги мактаб, болалар боғчасига моддий ёрдам кўрсатиляпти.

Маҳалла қўмитаси ота-оналар истагини ҳисобга олиб бу йил мактабда билим олиш ва тарбия масаласини атрофлича ўрганди. Мактабда инглиз тили дарси йўлга қўйилди.

Маҳалла қўмитаси шу ерда яшовчи олимлар, кекса педагоглар билан маслаҳатлашиб иш олиб бормоқда. Давра суҳбатларининг бирида шу маҳаллада яшовчи кимё фанлари доктори, Ўзбекистон Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси Мирҳожи Асқаров шогирдлари билан мактабнинг кимё кабинетини жиҳозлаб беришни ўз зиммаларига олди.

Маҳалла қўмитаси ўтган йил 1 ноябрдан мактабдаги энг яхши ўзлаштирадиган ва фаол ўқувчи учун учта стипендия жорий этди. Бу албатта, ёшларнинг яхши ўқишда, хулқда, одобда намуна бўлиши йўлида тарбиявий аҳамият касб этиши шубҳасиздир.

Яқинда «Тинчлик» маҳалласи аҳлининг йиғилиши бўлди. Қосим Маъруфов, Забихилла Мирзаев, Яминбек Тиллаев, Шарифа Эгамбердиевалар қўмита олиб бораётган ишлар, йўл қўйилган камчиликлар ҳақида гапириб, ишлар юзасидан амалга оширилиши лозим бўлган таклиф ва мулоҳазаларини билдирдилар.

Маърузачи ва сўзга чиққан нотиқлар 92 йилда сайловда берилган наказларнинг 97 фоизи бажарилгани, «Маҳалла» дастурини яна изчил бажариш лозимлигини таъкидладилар. Маҳалла ёшлари учун мактаб маъмурияти билан ҳамкорликда спорт залида турли секциялар очишга келишилди ва яқин кунларда улар иш бошлайди. Тошкент атторлик савдо идораси билан келишилиб, маҳаллада кўчма дўкон ташкил этилади. Маҳалла ҳудудида жойлашган озиқ-овқат, сабзавот дўкони, 92-мактаб ошхонаси, 293-болалар боғчасини маҳалла тафтиш комиссияси ҳамда оқсоқол фахрийлар назоратга олдилар.

Аҳоли бир йилча олдин сайланган маҳалла қўмитаси аъзолари ишидан жуда мамнун бўлдилар.

Будур ПУЛАТОВ.

** Атроф-муҳит тоза бўлсин*

ЗИЛОЛ СУВЛАРИНГ ҚАНИ, КАЙКОВУС?

Тоза, озода жойдан ўтиб қолсанг, кўнглинг яйрайди. Атрофдаги саранжом-саришталикни кўриб табиатинг равшанлашади. Акс ҳолда-чи?

Яқинда шаҳримизнинг Шайхонтоҳур ва Собир Раҳимов районидаги халқимизни 14 асрдан буён сув билан таъминлаб келаётган Кайковус ариғи бўйлаб пиёда юриб кузатишга тўғри келди. Маълумки, ҳозир тўғон боши беркитилган. Ариқда сув йўқ. Аммо Тахтапул мавзесидан то Чиғатой дарвозасигача бўлган масофани (тахминан 15 километр) кузатар эканмиз, ариқ ичидаги турли хил ташландиқ нарсалар, айниқса, йиғилган ахлатлар орасидан жилдираб оқаётган ифлос сувни кўриб жуда ранжидик. Ачинарли томони, шу ариққа орқа ўгириб иморат солган айрим хонадонларнинг уйидан қувурлар чиқарилган. Дам олиш куни бўлгани сабабли улардан мағзава сувлари томчилаб турибди. Биз баъзи оила бошлиқлари билан гаплашганимизда шундай важ кўрсатишди:

— Ҳовлимиз кичкина, ёмғир қор ёққанида сув босиб кетади. Шунинг учун ариққа қувур ўтказиб қўйганмиз.

— Ундай бўлса мағзава ва ювинди сувларни қаерга тўкасиз?

Афсуски, бу саволга жавоб топилмади.

Ачинарлиси шундаки, бу жойларда ўнга яқин шаҳарга машҳур маҳаллалар ва уларга раҳбарлик қилаётган обрўли комитет раислари ҳам бор. Аммо нега улар ариққа турли чиқинди ва ювиндиларни тўкаётган ёки қувур орқали мағзава оқизаётган қўшниларини кўра-била туриб индашмайди, бирон чора излашмайди. Бу аҳвол ҳар йили такрорланади.

Яқинда Собир Раҳимов район ҳокими Қудратилла Рафиқов бир неча масъул ўртоқлар билан ариқ бўйлаб пиёда кузатиб чиқишди. Шундан сўнг бу жойни тезда тозалаш масаласи қўйилди. Кайковуснинг шундай тор жойлари борки, ариқ четидан пиёда ҳам юриб бўлмайди. Чиқиндиларни 30-40 метр оралиққа ташиб ўтиш зарур. Чиқиндилар балчиққа қоришиб ётгани туфайли тозалаш анча мушкул. Хўш, шундай экан, нима қилиш зарур? Маълумки, бундан 10 йиллар аввал Кайковус ариғини тартибга солиш мақсадида ариқнинг ажралиб чиққан ҳудуди — Бўзсувдан то Тахтапул кўпригигача бўлган масофадаги хонадонлар кўчирилиб, ариқнинг икки томони бетон плиталар билан тартибга солинди. Лекин иш нима учундир охирига етказилмай, қолиб кетди. Бизнингча бу хайрли иш Чиғатой дарвозасигача давом эттирилиши зарур. Бошқа томондан, ариқнинг 2 томонига оралиғи 2-3 метр масофада чинор, қайрағоч, терак, тол, имкони бўлса кўпроқ ёнғоқ экилса 4—5 йил ичида шундай гўзал манзаралар ҳосил бўладики, бу ҳар томонлама фойда келтиради.

Ҳамидулла ЙЎЛДОШЕВ,
фахрий ўқитувчи.

** Бу нола—кимга ҳавола?*

ПАЛОВ ҚИЛСАК ШАВЛА ЕЙМИЗ

МАҲАЛЛАДА яшовчи кишиларга жуда ҳавасимиз келади. Сабаби, улар ўзбекона турмуш кечиришади, қозон-ўчоқда истаган таомларини тотли қилиб пиширишлари мумкин. Бизнинг уй бекаларимиз эса кўп қаватли уйга ўчоқ ўрнатишнинг иложи йўқ экан, ҳеч бўлмаса табиий газдан фойдаланиш имкони бўлса бир нави эди, деб нолишади.

Тақдир тақозоси билан уйимиз тажриба тариқасида қурилган. Яъни газ ўрнига электр плиталардан фойдаланамиз. Бундай қурилмаларнинг ўрнатилганига 12 йилдан ошди. Шу боисданми муддатини ўтаб, ишдан чиқай деб қолган. Чой 30-40 дақиқада зўрға қайнайди. Агар палов дамласангиз шавла ейсиз, лағмон эса бўкиб пишади.

Бу ҳақда бир неча марта ўртоқларга мурожаат қилдик. Аммо фойдаси бўлмаяпти. Айтишларича газ ўтказиш учун лойиҳа тайёрланган, лекин негадир иш бошланмаяпти.

Республикамиздаги жуда кўплаб маҳалла ва мавзеларга газ кириб борди. Биз эса шундоққина пойтахтнинг марказида яшасак ҳам бундай қулайликдан бебаҳрамиз. Зора мутасадди ўртоқлар чала пишган таомларни тановул қилаётганимизни билгач ёрдам қўлларини чўзишса!

Ҳамидулла АБДУЛЛАЕВ,
«Марказ—22» даҳасидаги 13, 36 ва 103-кўп қаватли уйлар комитети раисининг ўринбосари.

ДАСТУРХОН КЎРКИ

● Тропик мамлакатларда одамлар бундан 5-7 минг йил илгари дарахт нонларини истеъмол қилганлар. Унинг меваси танасининг йўғон қисмида етилиб, қовунсимон шаклда бўлади.

● Нон ва нон маҳсулотлари ҳақида гапирганда майизли булочкаларни эслаб ўтиш ҳам жоиз. У дастурхонга файз киритиши билан бирга ширинлиги, хушхўрлиги билан ҳам алоҳида ажралиб туради.

● Ҳар бир халқда миллий пазандачилик ўзига хос эканлигини ҳам таъкидлаш зарур. Масалан, Нью-Йоркдаги музейларнинг бирида юмалоқ-ясси нон — лаваш сақланади. Ҳисоб-китобларга қараганда лаваш нонлар ичида энг «ёши» бўлиб, тайёрланганига 3400 йилдан ошганлиги қайд этилган.

Фотима ОТАХОНОВА тайёрлаган.

** «Энг намунали оила» танловига*

КЕНГАШЛИ ТЎЙ ТАРҚАМАС

Сафоҳожи ака маҳалла комитети идорасида фаоллар билан навбатдаги режалар ҳақида маслаҳатлашаётган эди. Шу пайт набираси келиб, уйга меҳмонлар ташриф буюришганини айтиб қолди.

— Тўй ва бошқа маросимларни ихчам, исрофгарчиликсиз ўтказиш юзасидан келишиб олдик. Ободонлаштириш масаласи ҳам ҳал бўлди. Бошқа вазифаларни эртага гаплашиб оламиз, — деди Сафоҳожи ака йиғилганларга. — Қани, ёппасига уйга юринглар. Бир пиёла чой ичиб, бир дилкашлашамиз.

— Раҳмат Сафоҳожи ака, — дейишди фаоллар. — Меҳмон отангдан улуғ, деган нақл бор. Эртароқ борақолинг, тағин кутиб қолишмасин.

Меҳмонлар ўғил-қизлар, неваралар экан. Сафоҳожи ака ҳол-аҳвол сўрашиб, дастурхон атрофига ўтиргач, даврага янада файз кирди.

— Дада, маҳалла жуда обод бўлиб кетди, — деди катта ўғил Шукрулло. — ЖЭКка қарашли олти сўтих қаровсиз майдонда турли тадбирлар ўтказиладиган жой қилингандан кейин ёшлар оқшомлари келиб, бўш вақтларини кўнгилли ўтказадиган бўлишди. Кўпчилик маҳалла комитетидан миннатдор.

— Дадамиз бир ишга киришдиларми, ниҳоясига етказмагунча кўнгиллари жойига тушмайди, — суҳбатга қўшилди келин Марғуба. — «2-Қадиобод»га қатнайвериб бўм-бўш, ҳувиллаб ётган жойга бир уй ва айвон солдирдилар. Атрофига анвойи гуллар, мевали дарахтлар ўтқазилди. Байрамлар шу ерда нишонланаяпти.

— Ишни қўйинглар энди, болаларим, — хижолат бўлди Сафоҳожи ака. — Халқ бизни сайлаб қўйган экан ишончни оқлаш учун қўлимиздан келганча ҳаракат қиламиз, бор куч-ғайратимизни аямаймиз. Маҳалланинг обод бўлаётгани бу аввало фаолларнинг бирдамлиги, ҳамжиҳатлигидан. Биз доимо кенгашиб иш кўрамиз.

Оилада ҳам шундай бўлиши зарур. Ана шундагина қут-барака аримайди. Келинглар, яхшиси ўзларингиз, оилаларингиздаги аҳвол, ишдаги ютуқларингиз тўғрисида гапириб беринглар.

Шу зайлда суҳбат мавзуси ўзгарди. Сафоҳожи ака ўғил-қизларининг сўзларини тинглар экан, уларнинг турмушидан кўнгли тўлиб борарди. Олти фарзанд ҳаётдан ўз ўрнини топиб кетишган экан, қувонмай бўладими, ахир. Шукрулло доришунос, Мирхалил ички ишлар бўлимида, Камол муҳандис, Қўчқор иқтисодчи, Ҳожиакбар ҳайдовчи, Манзура тарбиячи. Барчаси эл олқишига сазовор бўлишаяпти. Маҳаллада ҳурматлари жойида. Сафоҳожи ака ўн тўрт набира қуршовида бахтиёрлигидан кунлар кетидан кунлар қандай тез ўтаётганини билмай қолади. Келинлар Марғуба, Малика, Сабоҳат, Дилором, Нодираларнинг меҳрибонлигини айтмайсизми. «Дада, бугун нима овқат қилиб берайлик?» деб атрофида парвона, уйларига бориб қолса тўрга чиқариб, тагига тўрт қават кўрпача солишади.

Ана шундай ҳамжиҳатликда, тинч-тотув умр кечираётган бу оила С. Раҳимов районидаги «Қадиобод» маҳалласида истиқомат қилмоқда. Оила бошлиғи Сафоҳожи ака Каримов тўрт йилдан бери маҳалла комитетининг раисидир. 150 хонадон бирлашган жамоани эзгу мақсадлар сари бошлаш, кам таъминланган оилалар ва боқувчиси бўлмаган кишиларга ёрдам кўрсатиш, ободончилик ишларини ташкил этиш учун у бор куч-ғайратини аямаётир.

— Ҳозирги иқтисодий қийинчиликлар даврида кўзланган мақсадга фақат бирлашиб, тотувлик билангина эришиш мумкин, — деди биз билан суҳбатда Сафоҳожи ака, чуқур мулоҳаза юритар экан. — Ўзингиз ўйлаб кўринг. Агар оилада барча юмушлар кенгашиб қилинмаса қандай оқибатларга олиб келади. Келишмовчилик ёмон нарса. Маҳалла ҳам катта бир оила. Буни жамоамиздаги ҳар бир фуқаро яхши билади. Шу боис ҳам хонадонларимизда осойишталик, ҳамжиҳатлик ҳукм сурмоқда. Бирор тадбир уюштириладиган бўлса маслаҳатлашиб, барчамиз қўлдан келганча ёрдамимизни аямаймиз.

Ана шундай дамларда кўпчилик қатори маҳалла сардорининг хонадони намуна бўлаяпти. Сафоҳожи аканинг ўғиллари хоҳ тўй, хоҳ маърака бўлсин, астойдил хизмат қилишади. Диққатга сазовор жойи шундаки, бошқалар ҳам ана шундай яшашга, маҳалла-кўй олқишини олишга интилмоқда.

Шавкат САЪДИЕВ.

СУРАТДА: Сафоҳожи ака Каримов оила аъзолари билан.

Даврон Аҳмад суратлари.

Танлов ҳомийси — Ўрта Осиё кабеллар ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Чинор» ижара корхонаси.

** Оқиллар орамизда*

ЭЗГУЛИК ЯРАТАЁТГАН ОТАХОН

II-гуруҳ ногирони Баҳром ота Аҳроров 70 ёшни қоралаганлар. Шунга қарамай йўл қурилиши соҳасида меҳнат қилаяпти. Муҳтожликдан эмас, албатта. Ишламасдан туролмайдилар. Ҳозирги кунда Собир Раҳимов районидаги Мискин маҳалласида яшаётган бу тинибтинчимас отахон хайрли ишга қўл урганларининг гувоҳи бўлдик. У киши газета ва журналларда эълон қилинган қизиқарли мақолаларни қирқиб олиб, жамлаб, алоҳида китобчалар яратаяпти. «Оз-оз ўрганиб доно бўлур», «Одобнома», «Тошкент тарихидан юз лавҳа», «Пазанда маслаҳати», «Ҳайвонот оламида», «Биласизми?», «Энг, энг, энг...» каби бирбиридан қизиқарли, ранг-баранг тўпламларни варақлаб кўрсангиз ҳайратга тушмай иложингиз йўқ.

— 1942 йил фронтга кетиб Ғарбий Украинанинг Белая церковь қишлоғида жанг қилдим, — деди биз билан суҳбатда Баҳром ота Аҳроров. — Уруш тугагандан кейин яна икки йил Дрезден шаҳрида қолишимга тўғри келди. Шу ерда бир немис ўқитувчи билан танишиб қолдим. У рус тилини билар экан. Мендан «қаердансиз?» деб сўраган эди, «Ўзбекистонданман» дедим. «Самарқанддanми?» деб сўради у яна. «Йўқ, Тошкентдан», деб жавоб бердим. Шунда у қўлларини кўзига олиб бориб, дурбин қилиб кўрсатиб, Мирзо Улуғбек ҳақида гапира кетди. Сўзларини зўрға тушуниб турардим. Шундан сўнг мендан «Тошкентда уйинг қўрғон ичидами ёки ташқарисидами?» деб сўради ва тупроққа доира шаклини чизиб кўрсатди. Ундан шаҳримиз илгари деворлар билан ўралгани, унинг дарвозалари бўлганини билиб олдим. Очиғи, тарихимизни Олмонияда яшаётган бир кишидан ёмон тасаввур қилишимдан жуда уялиб кетдим. Шунда уйга қайтиб боргач албатта шаҳримиз, юртимиз тарихини ўрганишга қарор қилдим. Шу тариқа газета, журналлардан керакли маълумотлар тўплана бошланди.. Бирин-кетин сиз гувоҳи бўлган китобчалар юзага келди.

— Жуда хайрли ишга қўл урибсиз. Ҳозирги кунда улардан кимлар фойдаланаяпти? — сўраймиз у кишидан.

— Одатда ўзим зерикиб қолсам бирма-бир варақлаб чиқаман. Шаҳримизнинг Қорақамиш даҳасидаги ҳарбий госпиталда даволанаётганимда ёзувчимиз Абдулла Қодирийнинг ўғли Ҳабибулла Қодирий билан бирга бўлган эдик. У киши шу ерда шифокор бўлиб ишларди. Қирқиб олган мақолаларимни жамлаётганимда бир куни кўриб қолдилар. Шунда елкамга қўлларини қўйиб: «Жуда олийжаноб иш бўлибди, буни давом эттиринг», дедилар. Орадан бир неча кун ўтгач эса «Тошкент тарихига оид нимангиз бор?», деб сўраб қолдилар. «Иккита китобим бор», дедим. Ҳабибулла Қодирий уларни сўраб олиб фойдаландилар-да, яна қайтариб бердилар. Ҳозирги кунда мен тўплаган ажойиб материаллардан таниш-билишлар, маҳалламиздаги бир гуруҳ талабалар, шунингдек Ўзбекистон радиосининг «Келажак тонги» эшиттириши ижодкорлари фойдаланишяпти. Кези келганда шуни айтиш керакки, ҳозирги ёшларимиз ўзлари яшаётган жойнинг тарихи, кўча ва маҳаллаларнинг келиб чиқишини яхши билишмайди. Уларга мана шундай манбалар жуда асқотади. Зангори экран дастурига «Қувноқлар ва зукколар» кўрсатувига ўхшаш ранг-баранг мавзуларни кўпроқ киритиш лозим. Имкони бўлса болаларнинг дунёқарашини боғча ёшидан шакллантириб бориш зарур. Ана шундагина ақлли ва зийрак келажак эгаларини камол топтирамиз.

— Баъзан зарур маълумотлар керак бўлиб қолса кутубхоналарда уч кунлаб ўтиришимизга тўғри келади, — дедик отахонга, китобчаларни бирма-бир варақлаб кўздан кечирар эканмиз. — Сиз бошлаган бу иш эса жуда хайрли. Яқинда газетада янтоқдан тарвуз етиштириш мумкинлиги ҳақида ўқиб қолган эдик...

— Бу ҳақда менда ҳам маълумот бор. Ҳатто Бухоро вилоятининг Қоракўл районида бўлганимда чўлда етиштирилган ана шундай тарвузни татиб кўрганман. Бир қатра сув чиқмайдиган тепаликда битиб ётган тарвуз ҳосилининг шираси тилингизни ёраман дейди. Ўзим тўплаётган маълумотларнинг шу каби жуда кўп гувоҳи бўлганман.

Баҳром ота билан узоқ вақт суҳбатлашдик. У кишининг сўзларидан табиатга, айниқса дарахтлар парваришига жуда меҳр қўйганлари сезилиб турарди. Ўзлари истиқомат қилаётган маҳалланинг Мискин ва Уста Ширин кўчалари оралиғида 100 метрга яқин жой ахлатхона бўлганлигини айтиб қолдилар. Отахон бўш вақтларида шу жойни тозалаб дарахтлар экибди. Сувни челаклаб ташиб, ниҳолларни кўкартирибдилар. Ҳозирги кунда бу ерда ўрик ва ёнғоқлар ҳосилга кирган. Баҳром ота ҳар йили ҳарбий госпиталда даволанадилар. Ўзлари билан белкурак ва токқайчи олиб бориб, шифохона ҳудудида боғ яратаяптилар. Қоровуллар ҳар кўрганда «Ҳа боғбон амаки, яхши юрибсизми?», деб кўнгил сўрашади.

Ўз умрини сермазмун ўтказаётган бундай инсонлардан ҳар қанча фахрлансак арзийди.

Саъдулла ШОДИЕВ.

СУРАТЛАРДА: Баҳром ота Аҳроров ва у киши яратган китоблардан намуналар.
Андрей Пишненко суратлари.

Маҳалладош

«ЁЛҒИЗ ЎҒИЛДАН КУЙДИК...»

«Ҳурматли Донобува! Сизга изтироб билан мактуб ёзишга ундаган нарса онамнинг азоб чекаётганидир. Биз уйда уч фарзандмиз. Акам, мен ва укам. Отамиз оламдан ўтган. Мен турмушга чиққанман. Фарзандларим бор. Акам онамни жуда қийнаб юборди. Ҳар доим уйга ичиб келиб, жанжал қилади. Онам 63 ёшга кирган бўлсалар ҳам ишлайдилар. Яқинда акамни уйлантирдик. Бироз қуйилиб қоларлар, деб ўйлаган эдик. Афсус... Яқинда уйга борсам онам уйда йўқ эканлар. Акам маст. Менга қараб ўшқира кетди: «Сенинг онанг ифлос, исқирт, билдингми? Хотиним ўрнидан кеч тургани учун менга қош-қовоқ қиляпти. Боплаб сўкдим». Хўрлигим келди. Ҳеч нарса дея олмадим. Чунки қўрқдим. Дилим вайрон бўлиб, уйимга қайтиб кетдим. Ахир онам ҳам умид билан фарзанд тарбиялаган. Келин туширган эди-ку. Не-не азоблар билан ўғил уйлантирсалару у онажонимнинг қадрига етмаса, ҳақорат қилиб, ҳатто ёнидаги пулларини олиб қўйса. Қариндош-уруғлар бир неча марта насиҳат қилишди, бефойда.

Донобува, нима қилсак экан, маслаҳат беринг.

ВАСИЛА».

● «Олти қиз, бир ўғилни тарбияладим. Қизларимнинг ҳаммаси ўқимишли, уйли-жойли. Оғир кунимга шулар ярашаяпти. Аммо ёлғиз ўғлим ҳеч ўнгланмаяпти. Онаси билан мен унга қаттиқроқ гапирсак, бувиси билан бобоси ёнини олишарди. Натижада боламиз жуда эрка ўсди. Мактабни битириб на ўқиди, на ишлади. Безорилик қилгани учун икки марта қамалиб чиқди. Ичиб келса уйдагилар қолиб қариндош-уруғлар, қўни-қўшниларга ҳам тинчлик бермайди. Кўчада бош кўтариб юролмай қолдим. Илгари мендан чўчиб турарди. Ҳозир қариб қолганим учун хоҳлаганича пўписа қилади. Бир куни маҳалладошларим ундан шикоят қилишди. Ҳеч чидолмадим. «Эҳ парвардигор, шу боламнинг ўрнига шунча қизлар қаторида яна битта қиз берганингда нима қиларди», деб нола чекдим. Бу гапимни эшикдан маст ҳолда кириб келган ўғлим эшитиб қолиб, «Сен менинг туғилишимга рози эмас экансан-да?», деб роса дўппослади. Ўзим емай едириб, киймай кийдириб, онаси билан минг азоблар билан катта қилган болам менга қўл кўтарди. Ахир ҳамма фарзандларимга бир хил тарбия бериб ҳалолликка, яхшиликка ўргатгандимку! Ноқобил фарзанд дастидан кимга бориб додимни айтай?

Ҳурмат билан АЗИМЖОН».

Ана, азизлар, ҳар икки мактуб ҳам кишини ўйга толдиради, турмушимиз, одобимиз ҳақида чуқурроқ ўйлаб кўришга мажбур қилади. Ота-боболаримиз қадимдан фарзанд тарбиясига энг муҳим, шу билан бирга масъулиятли вазифа деб қараганлар. Баҳо одатда болага эмас, унинг ота-онасига берилган. Ота-боболаримиз маданият билан бирга андишани ҳам юқори ўринга қўйганлар. Болаларга кўпроқ дастурхон атрофида тарбия берганлар. Чунки дастурхон атрофидагина оила жамул-жам бўлади. Ота-она насиҳатини қулоққа олмаслик катта гуноҳ ҳисобланган. Шу боис фарзандлар нима қилиб бўлса-да, уни бажаришга интилганлар. Кайковуснинг «Қобуснома», Юсуф Хос Ҳожибнинг «Қутадғу билик» асарларида ҳам фарзанд тарбиясига алоҳида эътибор берилган. «Эй фарзанд, ота-онани ҳурмат қилишни бўйнингга олгин. Чунки сен унинг мевасисан. Билгил, улар сен учун ўлимга ҳам тайёр турадилар» дейилган ушбу муқаддас китобларда.

Афсуски, кейинги пайтда бундай одатларимизга путур етмоқда. Баъзи ноқобил фарзандларимиз бемеҳр бўлиб боришмоқда. Ҳатто ота-онасини фақат ундан моддий манфаат кўраётгани учун ҳурмат қиладиган ёшларимиз ҳам топилмоқда. «Ноқобил фарзандлар қандай пайдо бўлади?» деган ҳақли савол туғилади. Эътироф этиш керак, айрим ота-оналар ҳам тарбияни ўғил-қизларини едириш-ичириш, кийинтиришдан иборат, деб ўйлайдилар. Бундай қараш нотўғри албатта. Ота-она фарзандларига биринчи навбатда ўзлари ўрнак бўлишлари зарур. Чунки бола шу даргоҳда ўсади, камол топади. Уларнинг ахлоқий маданияти шаклланади.

Фарзандларимиз эртанги кунимизнинг давомчиларидир. Уларни тўғри йўлга бошлаш миллий урф-одатларимиз, ажойиб анъаналаримизни асрлар оша сақлаб қолинишини таъминлайди. Буни асло унутманг, яхшилар!

Донобувага Назира котибалик қилди.

Азиз муштарийлар! Агар ёдингизда бўлса «Маҳалладош»нинг аввалги сонида маънавий қадриятларимизга оид лавҳалар эълон қилган эдик. Бугун унинг давомини эътиборингизга ҳавола этаяпмиз.

● Маҳалладошлар ўзларининг иқтисодий мавқеларига қараб вақти-вақти билан хайр-эҳсон, худойилар уюштиришган. Бу нафақат диний, балки янада аҳиллашув, биродарлашув, қўлга киритилган ютуқлар, омадларни биргаликда баҳам кўриш билан боғлиқ бўлган.

● Янги кўчиб келиб, маҳаллага қўшилган оила катта-кичиклигидан қатъий назар албатта маърака, хайр-эҳсон қилиб, шу маҳаллага аъзо бўлганлиги, маҳалладошлар қаторига қўшилганини англатиб қўйган.

** Маънавий қадриятларимиз*

«МАҲАЛЛАМ — БОР-ЙЎҒИМ...»

(Шингил лавҳалар)

● Яхши, аҳил қўни-қўшнилар қўшнининг қизлари, аёллари учун ўсма, хина кўкартириб, улашиб туришган.

● Маҳалла-кўйнинг аҳиллиги — қўни қўшниларнинг бир-бирлари билан ош-қатиқ бўлишлари, ташриф буюрган меҳмонларни биргаликда кутиб олишлари билан ҳам белгиланган. Чунончи, ён қўшнисиникига келган меҳмонни бир пиёла чойга таклиф қилиш, нон, овқат, мева-чева, қовун-тарвуз билан чиқиб йўқлаш, қўшнининг камчилиги бўлса бут қилиш каби удумлар ўзбек маҳаллаларида қонун-қоидага айланган.

● Ҳамкорликда ҳайвонлар сўйиб гўштёғини тарқатиш, оғир-енгил кунларда ўзаро кўмаклашиш, зиқ келган ҳолларда маҳалла-кўй кишиларини тегирмон, обжувоз навбатини бир-бирларига бериб туришлари, от-арава хизматини биргаликда олиб бориш кабилар ҳам маҳалла-кўйнинг яхши одатларидандир.

● Халқда «Гилам сотсанг қўшнингга сот, бир чеккасида ўзинг ўтирасан», «Ён қўшним — жон қўшним», «Ҳовли олма, қўшни ол», «Маҳаллам — бор-йўғим», «Бир болага етти қўшни ота-оналик қилибди», «Қизга ота-она, ўғилга маҳалла-кўй хўжайин», «Қўшнимда бори — менда бори», «Маҳалла-кўй иссиқ-совуқда билинар», «Элдан чиқсанг ҳам маҳалладан чиқма», «Келин қилмоқчи бўлсанг маҳалладан сўра, куёв қилмоқчи бўлсанг тумандан сўра» каби пурмаъно ҳикматларнинг яратилгани ҳам бежиз эмас.

● Меҳнат қуроллари, нақлиёт воситалари, шунингдек эшак, от, ҳўкиз каби иш ҳайвонларидан биргаликда фойдаланиш, керак бўлса бериб туриш, бир ҳовуз, бир ариқ, бир тандир, бир қудуқдан сув ичиш, нон ёпиш кабилар ҳам маҳалла-кўй аҳиллигидан нишонадир.

● Қўни-қўшнига қатиқ, сут, нон, дон, мева-чева, полиз, резавор экинларини пулга сотиш ёхуд бергандан сўнг қайтариб олишлар мутлақо бўлмаган. Умуман, қўни-қўшни, маҳалла-кўй ўртасида арзир-арзимас нарсалар пул билан ўлчанмаган, қарздор қилиб қўйиш бўлмаган. Бундай ҳолларда ҳолисанилло иймон-инсоф, эътиқод, ҳурмат-садоқат устун бўлган.

● Қўшни-қўшнисиникига катта-кичик иш учун мардикор бўлиб ёки бирон-бир манфаатни кўзлаб чиқилмаган, аксинча астойдил, юракдан, «маҳалла-кўйчилик», «қўни-қўшничилик» одоби талабидан келиб чиқиб иш тутилган.

● Қўни-қўшни бир-бирининг ҳол-аҳволидан хабардор бўлиб туриш, иссиқ-совуғида қатнашиш, «насиба улашиш» каби удумлардан келиб чиқиб, асосий дарвозалардан ташқари қўшимча катта-кичик дарча, эшиклар очиб қўйилган.

● Қўни-қўшни бир-бириникига ҳуда-беҳуда чиқмаган. Айниқса эркаклар ҳар томонлама ўйлаб, «етти ўлчаб бир кесиш» ақидасидан келиб чиқиб иш тутишган. Қўни-қўшни хоҳ эркак, хоҳ аёл ўртасидаги одоб пардаси кўтарилмаслиги, қўни-қўшничилик, маҳалла-кўйчиликнинг ахлоқий қоидаларига, тартибларига, анъаналарига чуқур амал қилганлар.

● Тўй-маъракалар, хайр-эҳсонлар, худойи ва бошқаларда қўни-қўшни, маҳалла-кўй аҳиллиги, биродарлиги, ҳамкорлиги, ҳам моддий, ҳам маънавий бир-бирларини қўллаб-қувватлашлари, елкадош бўлишлиги айниқса кўзга ташланган.

● Аҳил, биродар, иноқ, одобни либос қилиб олган маҳалла-кўйларда «Мен сендан ўтаман», «Мени сендан қаерим кам» каби ярамас одатларга йўл қўйилмаган. Қўни-қўшнилар, маҳалладошлар тўй-томоша ўтказишда, фарзандларни едириш, кийдиришда, зарур буюмлар олиб беришда «маҳалладан чиқиб кетмаслик», «қўнi-қўшнидан ошмаслик» принципларига амал қилганлар.

● Ҳатто уй қуриш, бино солиш, боғ-чорбоғ яратиш, мол-ҳол сақлаш, от-арава қилишда инсоф, иймон билан иш тутилган. Йўл чиқариш, ер, сувдан фойдаланиш борасида ҳам инсоф, адолат, иймон, ақл-идрок, инсонийлик, тенглик ҳукмрон бўлган.

● Ҳар бир оиланинг ўз анъаналари, удумлари, қонун-қоидалари каби маҳалла-кўйларнинг ҳам ўзига хос шароити, жойлашиши, аҳолиси таркибидан келиб чиққан ўз удумлари, қадриятлари бўлган. Улар эл-юрт манфаати, маҳалла-кўй талаб-эҳтиёжларига асосланган.

● Маҳаллада дунёга янги келган ўғил-қиз даставвал қўни-қўшни, сўнгра маҳалладошлар томонидан зўр қувонч билан кутланган, кишилар топган-тутганларини олиб чақалоқни йўқлаганлар. Унинг ҳар бир қадами, камолоти билан боғлиқ тантаналар эса маҳалла-кўй назоратида бўлган.

● Маҳалла-кўй кишилари қаерда бўлмасин, сафардами, ўзга юртлардами, юмушлардами, бир-бирларини учратиб қолишса айрича қувонч, шодликларга тўлиб-тошганлар. Бу ҳол улар ўртасидаги маҳалладошлик, демак аҳил биродарлик туйғусини ифодалаган.

Малик МУРОДОВ,
профессор.

Маҳалла идорасининг эшиги кўпинча очиқ туради. Ҳар доим фаоллар билан гавжум. Бу ерда асосан эркаклар ишлашади. Лекин улар билан 35 йилдан бери фаолият кўрсатаётган бир мўътабар онахон ҳам бор. У киши маҳалланинг барча ташвишу хурсандчиликларига шерик.

Раҳима опа келинлик вақтларидаёқ маҳалладаги боғчага тарбиячи бўлиб ишга киргандилар. 1957 йилда унинг жонкуярлигини инобатга олиб, маҳалла комитетига котиб қилиб сайлашди. Шу-шу бутун куч ва ғайратларини кичкинтойлар тарбиясидан ташқари маҳаллага ҳам сафарбар этаяптилар. Бундан ташқари у маҳалла хотин-қизлар комитетининг раиси. Шу боисдан Раҳима опани уйдан топиш қийин.

** Бу киши — биздан*

ОДАМЛАР ТАШВИШИДА

— Бундан асло афсус қилмайман, — деди Раҳима опа. — Негаки, шу маҳаллага, одамларга керак эканман, бу билан фахрланаман. Олдимга кўпроқ ёш оила қурганлар келишади. Улар ҳали ҳаётнинг аччиқ-чучугини татиб улгуришмаган. Яхши яшашни исташади, холос. Аммо тотли турмуш ўз-ўзидан бўлиб қолмайди-ку. Озгина бўлса ҳам жон куйдириш керак.

Раҳима опанинг яккаю ёлғиз қизлари Мавжудахон ўзлари каби меҳнатсевар, фидойи ва айни чоқда илмли, ўзи севган касбнинг мутахассиси бўлиб етишди. Умидахон билан Муроджонлар эса бувижонларининг суйиб-ардоқлайдиган ширин-шакар невaралари.

— Раҳима опа Умарова 35 йилдан бери маҳаллага котиблик қилишларига сабаб, у кишини барчамиз ҳурмат қиламиз. Одамлар билан худди меҳрибон онадек, туғишганидек муомала қиладилар, — дейди маҳалла комитетининг раиси Исмоил ака Усмонов. — Шунинг учун ҳар сайловда маҳалла аҳли қайта-қайта Раҳима опанинг котиблик лавозимида қолишларини сўрашади. Биз бундай онахонларимиздан ҳар қанча фахрлансак арзийди.

Фаоллардан А. Ғаниев, А. Ҳамидов, Х. Низомов, Ф. Исаевлар ҳам Раҳима опа шаънига ана шундай илиқ, самимий сўзларни айтишди.

Ботир ТИЛЛАХЎЖАЕВ,
пойтахтимиздаги Ривож маҳалласи фуқароси.

Ҳозирги бозор иқтисодиёти қийинчиликлари хонадонларимизга ўзига яраша ташвишлар келтиргани сир эмас. Оилаларимиздаги мавжуд муаммоларни оқилона ҳал қилишда азалдан кексаларимизнинг доно маслаҳатлари-ю ўгитларига амал қилиб келамиз. Мана шу удумимиз бугунги кунда ҳам жуда асқотмоқда.

Сиз суратда кўриб турган бу табаррук отахонлар бир пиёла чой устида ўзаро фикр алмашиб, набираларининг бахтиёр келажаги ҳақида фикрлашмоқдалар.

«АЛОҚАЧИГА ЁЛЧИДИК...»

Маҳалланинг «Кўк-сув» кўчасидаги катта тут тагида ўтирган 5-6 чоқ қариялар газетада чиққан бир мақолани муҳокама қилишаётган эди.

— Ассалому алайкум, — деб икки қўлини кўксига қўйган аёл уларнинг диққатини ўзига тортди. Ҳамма билан бирма-бир ҳол-аҳвол сўрашди. Сўнгра «саломат бўлинглар» деб ерга қўйган сумкасини елкасига олиб, газета-журналларни қучоқлаганича йўлида давом этди.

— Хўп одобли аёл эканми, қаранг сумкасини ерга қўйиб, атай биз билан саломлашди-я, — деди кексалардан бири.

— Нимасини айтасиз, шу аёл маҳалламиз хонадонларига хизмат кўрсатаётгандан бери газета-журналлар ўз вақтида келадиган бўлиб қолди, — унинг гапини маъқуллади бошқа бир қария. — Илгари почтачилар икки-уч кунлик газеталарни ташлаб кетишарди. «Нега қалаштириб олиб келяпсиз, ахир кундалик-ку» десангиз «Ўзи кеч келаяпти» деб важ қилишарди. Энди нафақаларни ҳам ўз вақтида оляпмиз. Хуллас, алоқачига ёлчидик.

Дарҳақиқат, Собир Раҳимов райони Ўзган маҳалла аҳолисига хизмат кўрсатаётган 20-алоқа бўлими ходими Марьям Аҳмаджонова ширинсуханлиги, эрта-кеч демай хат-хабар, газета-журналларни ўз вақтида етказиб бераётгани учун уни барча ҳурмат билан тилга олади. Шу пайтгача маҳаллада бир нечта алоқачи ишлади, лекин бу қадар таҳсинга сазовор бўлишмаган эди. Шунга айтсалар керак-да, элга қилинган ҳалол меҳнат ҳеч қачон зое кетмайди, деб.

Зоҳида ШОКИРОВА.

** Масканлардан хабарлар*

КЕНГАШ ҲИСОБОТИ

Бектемир район маҳаллалар ишини мувофиқлаштириш кенгашининг ҳисобот йиғилиши бўлиб ўтди. Кенгаш раиси Яҳё Хайруллаев йил давомида амалга оширилган ишлар ҳамда режалар тўғрисида маъруза қилди. Сўзга чиққан маҳалла комитетининг раислари, фаоллар ҳисобот давридаги кенгаш фаолиятига танқидий ёндошиб, жамоаларда юзага келган муаммоларни ҳал этишда бир қанча хайрли ишлар қилинганлигини таъкидлаб ўтдилар.

«ОҚ УЙ»ДА ЧОЙХОНА

Миробод районидаги «Оқ уй» маҳалласида ёшлар томонидан ҳашар йўли билан қурилган янги чойхона ишга тушди. Замонавий усулда бунёд этилган бундай оромгоҳнинг фойдаланишга топширилишида айниқса Ш. Солиев, Й. Пўлатов, Н. Юнусов, Р. Качиев каби фуқаролар муносиб ҳисса қўшишди. Чойхонанинг очилиш маросимида маҳалла комитетининг раиси Усмон Жўраев, сўз олиб, барчани яратилган қулайлик билан қизғин қутлади.

Нодира САМАТОВА.

ҒОЙИБ БЎЛГАН ДЎКОН

Яқингина «Чорсу» автобус шоҳбекатида бўлганимда шинамгина нон дўкончаси бор эди. Бу жуда қулай бўлиб шаҳар атрофида яшайдиганлар шу ердан бўрсилдоқ нон сотиб олиб, автобусга чиқаверишарди.

Йўлим тушиб яна шу ерга бордим. Афсуски нон дўконини ахтариб тополмадим.

— Биродар, шу ерда нон дўкончаси бўлгуси эди, кўчириб юборишганми? — деб сўрадим сомса сотаётган кишидан.

— Бедарак йўқолди! — терс жавоб берди у.

Ҳайратдан қараб турганимни кўриб, изоҳ берди:

— Тижорат дўконлари ёпирилиб келди-ю, нон дўкони «йўқолди».

Атрофга аланглайман. Ҳақиқатан ҳам ҳаммаёқни тижорат дўконлари босиб кетибди. Нон дўконига эса жой қолмабди. Ҳой шаҳар мутасаддилари, бу қандай гап ахир! Нархи осмон баробар тижорат моллари «Чорсу» бозори атрофида қалашиб ётгани етмаяптими? Одамлар нонни қаердан олишади энди? Инсоф сари барака-да.

** Тожибой тажанг шаҳар кезади*

МЕҲМОНГА ЁЗДА КЕЛИНГ

Қиш бекорчилик, жиянларни кўргани Акмал Икромов районидаги Усмон Юсупов маҳалласига ўтгандим. Болалар Зиё Саид кўчасининг жуфт тарафидаги уйларнинг олдида сирпанчиқ учишаётган экан. Уларга насиҳат қилган бўлиб:

— Совқотиб кетибсизлар-ку, уйга кириб исиниб олинглар, — дегандим бийронгина қизча: «Амаки, уйимиздан кўча иссиқ, газ зўрға ёняпти, — деди.

Наҳотки шундай совуқ кунда печлар зўрға ёнаётган бўлса, деб жиянимнинг уйига кирганимда у ҳасратини бошлади:

— Икки-уч йилдан бери аҳвол шу. Ўтган йили район газлаштириш идорасидан келган комиссия, кузда янги қувурлар ўрнатиб, газ босимини кўпайтириб берамиз, деб ваъда бериб кетганди. Шундан бери дарак йўқ. Арз қилавериб чарчадик. Уй исимагани бир нав, ўчоқда овқат пишириш ҳам амри маҳол. Эрталаб қўйган чой пешинда зўрға қайнайди...

Қолган гапларни эшитишга сабрим чидамай мутасадди акахонлар ҳузурига шошилдим...

Тожибой акага Садриддин ШАМСИДДИНОВ ҳамроҳ бўлди.

* *Ўзбек адиблари— «Оқшом» учун*

Саид РАВШАН

ТУНГИ ЧИНҚИРИҚ

(Саргузашт қиссадан боблар)

Йўл-йўлакай ўзаро маслаҳатлашиб, Қорахонни қай йўсинда қўлга олишни келишиб олишди. Жадал ҳамда эҳтиёткорлик билан ҳаракат қилишга келишилди. Кинолог ити билан бинонинг кўча томонида қолди. Икки ходим уйга кираверишдаги эшик ёнида, уч киши эса квартирага кўтариладиган бўлишди.

Уй атрофида айланиб юрган ўрта бўйли участка инспектори сергак экан, изқуварларни дарров таниди.

— Демак, боя келишганимиздек ҳаракат қиламиз, — деди Султонов бироз ҳаяжонланиб. — Иложи борича чаққон ҳаракат қилинсин! Токи жиноятчи қаршилик кўрсатишга улгуролмай қолсин. Шовқин кўтарилиб, аҳоли тинчига ҳалал берилмаслиги керак.

— Тушунарли! — дейишди шай турган йигитлар шивирлашиб ва зудлик билан ишга киришишди.

Тўртинчи қават йўлагидаги чироқ куйганми, атроф зимзиё эди. Икки киши четроқда туриб, учинчи бири эшик кесакисидаги тугмачани босди. Ичкарида қўнғироқ жиринглади. Анча фурсатдан кейин даҳлизда аёл кишининг «Ким?» деган нозик, хиёл титроқли овози эшитилди.

— Сизга шошилинч телеграмма! — деди паст овозда фуқаро кийимидаги капитан Тўлаганов. — Илтимос, қўл қўйиб олинг.

Эшик қия очилди. Занжирли зулфин ўрнатилган экан. Ғира-шира ёруғликда сочлари тўзиган жувоннинг чеҳраси аранг кўринди.

— Бу ҳолда имзо чекишингиз жуда ноқулай-у, синглим,— деди жилмайиб Тўлаганов.

— Бир амалларман, узатинг телеграммани, — деди жувон қўрслик билан. Унинг уйқуси ҳали буткул ўчмай, ним карахтлиги билиниб турарди.

— Мен қоронғида сизга тегишлисини ҳеч ажрата олмаяпман. Бошқа телеграммаларга аралашиб қолибди, — деб баҳона қилди капитан ва қўлидаги қоғозларни атай ғажир-ғужурлатиб титкилай бошлади,

Зарифанинг телеграмма кимдан бўлдийкан, деб тезроқ билишга тоқати тоқ бўлдими, ноилож занжирни зулфиндан туширди ва хушламайгина:

— Даҳлиз чироғи куйган, ичкарироқ киринг, — деди.

Шу пайт эшик қаршисида ҳушёр турган Тўлаганов эпчиллик билан Зарифани четга итариб, хона ичига ўқдек отилди. Кетидан қурол яланғочлаган яна икки киши ичкарига қўққисдан худди қуюндек ёпирилди. Аммо қўрқувдан ранг-кути ўчиб, лаблари титраб-қақшаб, гапиролмай турган дуркунгина жувондан ўзга кишини учратишмади. Бирпасда шифонёр ичи, ҳожатхонаю пешайвонгача кўриб чиқилди. Жиноятчи йўқ эди.

— Қорахон қани? У қаерга кетди? — дўқ аралаш сўради Тўлаганов.

— Қани, тезроқ айтинг, унинг қаердалигини? — қистовга олди иккинчи бири ҳам.

Бемаҳалда ногоҳ юз берган тапир-тупир, олатасирдан ўтакаси ёрилаёзган Зарифа:

— Ким сизлар ўзи? — деди зўрға ғулдираб. Сўнг бирдан чинқира бошлади: — Вой-дод, мусулмонлар, ёрдам беринглар! Босқинчилар, ўғрилар!.. — Унинг ноҳуш чинқириғи хона ичра жаранглаб, тун сокинлигини чок-чок этди. У ҳануз бетоқатланиб, чираниб додларди. У чинқириши боисини ўзи яхши англарди. Чунки унинг квартирасида ҳар қандай ўғри ва безориларнинг Геркулес туфайли бош суқишга ҳадди сиғмасди. Капитан унга ўзини таништириб, мақсадни тушунтирди. Пастда турган Султонов ҳам тезда хонада ҳозир бўлди,

Зарифа гап нимадалигини билгач, бироз ҳовуридан тушди. У ўзига такрор-такрор берилаётган бир хил, бир мазмундаги саволга бошини қуйи эгганча довдираб, тутилинқираб, ҳиқиллаганча аранг шундай мужмал жавоб қилди.

— У келди-ю кетди.

— Қаёққа кетди — сўради капитан.

— Бунча зуғум қиласизлар. Бир пасда эсхонамни чиқарвориб, ақлдан оздиришларингга оз қолди-ку! — деди у норози тарзда ва бирдан феъли айнаб, жангарилиги тутди. — Мен қаёқдан билай унинг қаерга кетганини, менга айтиб кетармиди у?.. Шу мақсадларинг бор экан, яхшиликча сўрасанглар ҳам йўқ демасдим, барини айтардим-ку.

— У нима учун келди сизникига? — деб бесабр бўлиб сўради Султонов Зарифага синчков тикилганча.

— Яшириб ўтирмайман, Қорахон хушторим бўлади, — деди у сира иккиланмай. — Паспорти шу ерда эди, олгани келган экан. Яна у: «Ишим сал чатоқроқ, мени изғиб қидиришяпти, бирон кўздан холироқ жойга кетмасам бўлмайди» деб айтди.

— Қаердан чиқиб кетди? — сўради яна подполковник.

— Кўзингиз тушмадими, йўлакда томга чиқиш учун ўрнатилган кичкина темир нарвонча турибди. Тепада қопқоқли туйнук ҳам бор, — деди у сурма чапланган кўзларини аланг-жаланглатиб. — Шундай томга чиқдию кетди. Уй четидаги йўлакда ҳам худди шундай чиқиш йўли бор. Чамамда, у томдан бориб, нариги туйнукдан пастга тушиб кетиб қолди.

Лейтенант Туробов нарвончадан шитоб билан юқорига кўтарилди. Тезда Кинолог ҳам етиб, итни ишга солди. Катта тош йўлга чиқилгач, из йўқотилди.

* * *

Геркулес изни чалғитиш учун Олот посёлкасидаги темир йўл бекатига етгач, поезддан тушиб қолган эди. У бир неча кун шу посёлкада эски ошналаридан бириникида қўноқ бўлди. Кейин шаҳарга қайтди. Чунки амалга ошириш учун мўлжаллаб юрган галдаги қойилмақом режаси бор эди. У Бухорони қуруқ қўл билан тарк этишни истамаётганди. Бироқ югурдаги Сангин асосий кўзланган мақсадга эришолдими, йўқми, у ана шундан тўла воқиф эмасди. Сангин эса унга мутлоқ қорасини кўрсатмай қўйган эди. Бунинг туб боисини Геркулес яхши англаганди. Шунга қарамай, Сангиннинг агар ўлжага эга бўлгани рост бўлса, бу ўлжадан Геркулеснинг умидворлиги ҳам йўқ эмасди. У шу мақсадда Писмиқнинг дарагини тезда топди.

Сангин атаманнинг топшириғига кўра белгиланган жойга айтилган пайтда етиб келди. Кўзлари чақчайган Геркулеснинг авзойи бузуқ, катта қайрағочга елка суянганча сал чиқиқроқ қоринчаси устида қўлларини қовуштириб турарди.

— Келмайсанми, деб ўйлагандим, — деди у совуқ боққанча ранжиганнамо тўнғиллаб. — Якка ўзингмисан?

— Ҳа.

Геркулеснинг хавфсираш гумони тарқамадими, алдамаяптимикан, деган хаёлга бориб, унга синчков тикилгач, атрофга саросимали бир аланглаб олди. Ўз навбатида Сангиннинг ҳам кўнглидан «Шеф одатини бузиб, ёлғиз келмагандир», деган ўй кечди. Атрофга олазарак тикилиб олди. Қорахон унинг нима хаёлга борганлигини сезгач, «юракдан бор экан-ку» деган маънода илжайиб:

— Қўрқма, Писмиқ, еб юбормайман сени! — деди менсимаган оҳангда ишшайиб. Писмиқ лақабини Сангинга атаманнинг ўзи қўйган, чунки Сангинда писмиқлик одати йўқ эмас, яна мушукдек писиб, сездирмай ҳаракат қилишга уста. Ҳар қандай қийин ишга жазм қилиб, қўл урдими, бас, эпламасдан қўймасди. Тағин темир сандиқлар қулфларини очишда суяги йўқ эди.

— Хўп, сўйла-чи, нега қорангни кўрсатмай, мендан ўзингни обқочиб юрибсан? Нима ёмонлик кўрдинг?

— Қандай юраман, бу менинг ишим! — ғулдиради Сангин. — Бир хатардан зўрға қутулдим. Лекин энди сизларга ишонмайман. Хавф туғилганда дастёрларинг мени ёлғиз ташлаб қочишди. Шу инсофданми?

(Охири. Боши газетанинг ўтган сонларида).

Юнусобод районидаги 63-ўрта мактабда ўқувчиларга ЭҲМ бўйича пухта билим бериш яхши йўлга қўйилган.

СУРАТДА: шу мактабнинг ЭҲМ ўқитувчиси Муҳаммаджон Рашидов ўқувчиларга биологик масалалар ечишни ўргатмоқда.

Холмат Мирзакаримов сурати.

КУРАНТ ОСТИДАГИ МАРМАР УСТУН

Ҳурматли таҳририят! Пойтахтимиз Тошкентдаги курант соатлари остида ажойиб мармар устун бор. Уни қайси уста ясаган! Шу ҳақда билишни истардик.

Дилором Саматова, талаба.

Маълумотларга қараганда, курант остидаги тўрт қиррали мармар устун Давлат мукофоти совриндорлари ака-ука Жалол ва Болта Жўраевлар меҳнатининг маҳсулидир. Кези келганда шуни ҳам таъкидлаб ўтиш жоизки, бу мусаввирлар Алишер Навоий номли опера ва балет театридаги мармар зиналар, тумбалар ва бошқаларни нақшли ўйма тошгуллар билан безаганлар. Ўзбекистон санъат музейи заллари ҳам замонавий усталарнинг қимматбаҳо ва жилоли тошлардан ясаган турли-туман санъат маҳсулотлари билан бойитилган. Уларнинг кўпчилиги мармар оникси, родонит, феруза ва бошқа минераллардан ясалган.

ТИМСОҲЛАР ҲАМ ЙИҒЛАЙДИМИ!

«Ойнаи жаҳон» орқали тимсоҳлар тўғрисида кўрсатув намойиш этилаётганда ғалати бир манзаранинг гувоҳи бўлдим. Бу жониворлар овқат еяётганда кўзидан ёш чиқади. Улар ўлжасига раҳми келганидан шундайми ёки бошқа сабаби борми!

Роҳатали Раҳмонов, ҳайдовчи.

* *Сўраган эдингиз...*

Ҳақиқатан ҳам тимсоҳ ўзининг ўлжасини еб битиргунча кўзидан доимо ёш оқиб туриши мутахассислар томонидан кўп кузатилган. Хўш, буни қандай изоҳлаш мумкин? Аввало шуни эслатиб қўйиш зарурки, сувда яшайдиган ҳайвонларга кўз ёши зарур эмаслиги туфайли уларда уни ишлаб чиқарадиган без бўлмайди. Тимсоҳ кўзидаги эса сўлак бези суюқлигидир. Лекин кўз ёши найчаларидан чиққани учун кўпчилик буни кўз ёши деб ўйлайди. «Йиғлаб» туриб овқатланиш ҳайвонот оламида фақат тимсоҳга хос хусусиятдир.

ЯНТОҚДАН... ТАРВУЗ

Сувсиз қақраётган Нурота ва Нишон чўлларида янтоқ ёрдамида тарвуз ўстирса бўлар экан. Шу тўғрими!

Алишер Мансуров, меҳнат кексаси.

Айрим соҳибкор деҳқонлар чўлда мана шундай мўъжиза яратишаётгани кўпчиликни таажжубга солмоқда. Гап шундаки, одатда ўсимликларнинг пояси қирқиб ташланса, илдизи нобуд бўлади. Янтоқ эса бундай ҳолатда ердан нам етказиб беришни давом эттираверади. Тарвуз ўстириш учун янтоқнинг мана шу хусусияти инобатга олинади. Деҳқонлар тарвузни бу ўсимликка пайванд қилишса керак, деб ўйлайдиганлар ҳам йўқ эмас. Аслида тарвуз ўстириш учун катта, яхши ривожланган янтоқ тупи илдизи билан бўғзидан кесилиб, илдиз атрофидаги тупроқ юмшатилади. Эндигина уна бошлаган тарвуз уруғи янтоқ илдизи ёнига экилади. Уруғ илдизнинг кесилган жойидан сизиб чиқаётган ширадан фойдаланиб ўса бошлайди, пировардида ҳосил беради.

Шавкат САЙФУЛЛА[ЕВ] тайёрлади.

* *«01» хабар беради*

8 январдан 14 январгача Тошкентда 50 та ёнғин содир бўлди. Бу йилнинг биринчи ҳафтасига нисбатан 15 та кўп демакдир. Ёнғинларнинг асосан қишки иситиш асбоблари ва печкалардан чиққанлиги маълум бўлди.

● 12 январь куни соат 17 дан 20 дақиқа ўтганда Шайхонтоҳур районидаги ёнғинни ўчириш 5-бўлимига, шу районнинг Қизил Шарқ кўчаси, 101-хонадонига ўт тушганлиги ҳақида хабар берилди. Ўт ўчирувчиларнинг зудлик билан қилган ҳаракатлари туфайли ёнғинга барҳам берилди. Хонадон соҳибаси Ҳадоқат Жўраева ёнғин печкадан чиққанлигини билдирди.

● 13 январдан 14 январга ўтар кечаси тунги соат 4 дан 54 дақиқа ўтганида Юнусобод район, Ж. Обидова кўчаси, МУ—8 худудидаги вагонда ёнғин бўлаётгани ҳақида хабар олинди. Соат 5 дан 25 дақиқа ўтганда ёнғин батамом ўчирилди. Аммо жами 30 квадрат метр жой ёнғиндан зарар кўрди. Вагонда иситгич асбоби ёқиқ ҳолда қолдириб кетилгани ёнғинга сабаб бўлган.

● Шу куни кечаси соат 5 дан 55 дақиқа ўтганида Акмал Икромов районидаги Ғаниев кўчасининг 2-тор кўчасида ёнма-ён жойлашган 13, 55, 24-уйларда ҳам ёнғин бўлганлиги туфайли 150 квадрат метр жой ёнғиндан катта зарар кўрди. Хонадон эгалари Йўлдош Қодиров, Ғафур Ражабов ва Турғун Қодировларнинг таъкидлашича, электр симларининг қисқа туташуви натижасида ёнғин чиққан. Ўт ўчирувчилар соат 6 дан 26 дақиқа ўтганда ёнғинни тўла ўчиришга эришди. Афсуски, кўпгина уй жиҳозлари ёнғиндан зарарланди.

Тошкент шаҳар ўт ўчириш бошқармасининг давлат ёнғиндан сақлаш назорати бўлими.

Спорт • Спорт • Спорт

ФУТБОЛИМИЗ ЯЛОВБАРДОРИ—80 ЁШДА

Куни кеча Ўзбекистон футбол федерациясида фахрий футболчи, Ўзбекистон терма жамоасининг биринчи сардори Мусо Хўжаевнинг табаррук 80 йиллик тўйи нишонланди. Унда федерация ходимлари, бир вақтлар Мусо Хўжаев билан бирга тўп сурган фахрий футболчилар иштирок этишди.

Ўзбекистон футбол федерацияси вице-президенти Наримон Жалолов табрик нутқи сўзлаб жумладан шундай деди: — Азиз биродарлар, бугун футболимиз тарихида яна бир унутилмас дамлар кечмоқда. Яқиндагина ўзбек футболининг шонли 80 йиллигини кенг нишонлагандик. Бугун эса яна бир воқеанинг гувоҳи бўлиб турибмиз. Футболимиз яловбардорларидан бири Мусо Хўжаев саксон ёшга тўлди. Икки воқеа бир-бири билан узвий боғлиқ. Чунки Ватанимизда илк жамоалар 1912 йили тузилган бўлса, Мусо ака 20-йилларда фаолият кўрсатиб, 1928 йилги собиқ СССР халқлари биринчи спартакиадасида Ватанимиз терма жамоасини яшил майдонга олиб тушган юртимизнинг асл фарзандидир. Биз Мусо аканинг нафақат саксонинчи баҳорни қаршилаганлари билан, шунингдек, у кишининг қадим Туркистон заминида, Москвада — биринчи спартакиадада оврўполиклар билан тенгма-тенг тўп сурган ягона инсонлигидан фахрланамиз».

Шундан сўнг Мусо Хўжаевни жамоадоши, Ўзбекистон терма жамоасининг собиқ дарвозабони Борис Берлин, фахрий футболчилар Малик Мавлонов, Владимир Десятчиков, Сергей Будагов, Тошкент шаҳар футбол федерациясининг раиси Геннадий Ермаков, касаба уюшмалари «Ўзбекистон» футбол бошқармаси бошлиғи Анвар Солижоновлар қутлашди.

Олимпия терма жамоамиз бош мураббийси Тўлаган Исоқов бу кунни Ўзбекистон футболи фахрийлари куни деб эълон қилиш таклифини киритди.

Умуман, шу куни федерацияда ҳозир бўлганлар 1930—1940 йилларни эсга олдилар. Қизиқарли воқеаларни сўзлаб, яна бир бор йигитлик йиллари сари «сафар» қилишди.

Зарифжон ХИДИРОВ.

ХОРИЖДАН ТАКЛИФ ТУШДИ

Бир неча йилдирки Тожикистонда машҳур футболчи Б. Дўлтабоев хотирасига бағишланган турнир ўтказиб келинмоқда. Куни кеча Ўзбекистоннинг «Пахтакор», «Нефтчи», «Нурафшон» ва «Сўғдиёна» жамоалари Тожикистон футбол федерациясининг мазкур мусобақаларда иштирок этишни сўраб юборган таклифномаларини олдилар.

Лекин ҳозирча юртимиз футболчилари учун бу масаланинг нақадар ижобий ҳал этилиши номаълум. Албатта, гап ҳар бир қатнашчи жамоанинг турнирда иштирок этиши учун 20 минг сўм миқдорида бадал тўлаши лозимлигида эмас, чунки ўртада янада муҳимроқ масала бор, яъни Дўлтабоев хотира соврини мусобақаларини ўтказиш кунлари Ўзбекистон биллур соврини баҳслари бошланадиган синовларга тўғри келиб қолмоқда. Тарозининг қайси палласи босиб кетишини яқин кунлар кўрсатади.

М. АЛИЕВ.

Тўп учун курашар ўғлонлар.

* *Эшитдингизми?*

ЛОБАНОВСКИЙ ҚАЙТМОҚЧИ

БЕЛАРУСЬ ахборот воситаларининг хабарига қараганда, шу кунга қадар Саудия Арабистонида шартнома асосида ишлаётган украиналик мураббий Валерий Лобановский айрим маҳаллий ўйинчилар билан келишолмагани боис миллий терма жамоа раҳбарлигидан четлатилган.

«Лекин, — дейди у, — польшалик Антони Пехничек миллий терма жамоага мен тузган режа асосида шу йилнинг май ойига қадар бошчилик қилади. Ўзим эса ҳамон шартномага кўра олимпия, ўсмирлар, ёшлар ва қуролли кучлар терма жамоаларининг ҳолати учун жавобгарман».

Шундай бўлса-да, шу кунларда Лобановский Саудия Арабистони футбол федерацияси олдига у билан алоқани батамом узиш ва Украинага қайтиш истагида эканлиги ҳақидаги масалани қўйган.

УМИДЛИ ДУНЁ

ПИТСБУРГ. Яқинда врачлар канадалик ҳоккей юлдузи Марио Лемьенинг оғир хасталикка учраганлигини қайд этдилар. Агар улар қўйган Ходжкин хасталиги ташхиси тасдиқлангудай бўлса, Мариога абадул абад спорт билан хайрлашишга тўғри келади. Лекин жума куни бўлиб ўтган матбуот конференциясида у, «болалигимдан жуда кўп қийинчиликларни енгиб ўтишимга тўғри келган, гарчи шифокорлар хулосасини эшитиб карахт бўлиб қолган бўлсам-да, бу мушкулотни ҳам ижобий ҳал эта олишимга ишонаман» дея эътироф этди.

ҚАЙСАРЛАРГА ЖАРИМА

МАЪЛУМКИ, январь ойининг охирларида Москвада МДҲ давлатлари миллий чемпионатлари ғолибларининг футбол турнири бўлиб ўтади. Унда Украина республикасидан Симферополнинг «Таврия» жамоаси иштирок этиши лозим эди. Лекин Украина футбол федерацияси бошданоқ турнирга ўз вакилларини жўнатмасликка қарор қилди. Яқинда «Таврия» футбол клуби президенти Заев футбол федерацияси номига Москва турнирида иштирок этишга рухсат беришларини сўраб шошилинчнома жўнатганди. Унда, жумладан, бу қарорга Қрим Республикаси Олий Советининг раиси Н. Багров ҳам ҳайрихоҳлик билдираётгани қистириб ўтилганди. Украина футбол федерацияси президенти В. Банников эса бунга жавобан «Таврия» раҳбарларига мабодо турнирда қатнашсалар, уларга 500 минг купон — карбованец миқдорида жарима солиниши ҳақида эслатиб қўйди. Бундан ташқари у Украинани бирор бир Евро—Осиё футбол иттифоқи аъзоликка тортиш хавфи борлиги, Россиянинг МДҲ терма жамоасида ўйнаган Украина футболчиларининг ҳалол меҳнат билан топган чет эл валютасидаги иш ҳақларини тўламаганлиги, Украинага ажратилган спорт кийимларини ўз ҳисобига ўтказиб юборганлиги, энг яхши ўйинчиларни сурбетларча «олиб кетаётганлигини» ва ниҳоят «Таврия»нинг илгаригидай кучли ўйин кўрсатолмаётганлигини рўкач қилиб ўз қарорини асослагандай бўлди.

Албатта, юқоридаги ҳолатлар Украина футбол федерациясининг тутган йўлини бир томондан оқлаш имконини берар, лекин шундоқ ҳам мураккаблашиб кетган Киев ва Қрим Республикаси муносабатларига янада путур етказмаса яхши эди...

Шуҳрат ЗОКИРОВ тайёрлади.

Спорт • Спорт • Спорт

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

Тошкент енгил автомобилларга хизмат кўрсатиш станциялари бирлашмаси ва 17-ҳунар-техника билим юртининг ўқув маркази

ҲАМКОРЛИК АСОСИДА

2,5—3,5 ойлик пуллик курсларга қуйидаги касблар бўйича

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

автомобиль кузовларини таъмирлаш, автомобиль кузовларини бўяш, автомобиль двигателларини созлаш ва таъмирлаш чилангарлари.

Курсларни битирганларга касб ва разряд бўйича махсус гувоҳнома берилади. Бу йўналишдаги касблар автосервисларда ишлашда ёки хусусий ва кооператив автомобиль таъмирлаш устахоналарини очишда қўл келади. Битирувчиларнинг 40 фоизи танлов асосида автосервисларда ишлаш учун қолдирилади.

ШОШИЛИНГ! Бу гуруҳлар 10 кишидан жамланади.

ЯХШИ КАСБ — ДАРОМАД МАНБАИ.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: **Тошкент шаҳри, Содиқов кўчаси, 6-уй, 17-ҳунар-техника билим юрти.** (4, 5-троллейбусларнинг «Экскаватор заводи» бекати, 3, 23, 29-трамвайларнинг «Старт» стадиони» бекати).

Мурожаат қилиш учун телефонлар: 68-67-09, 68-68-74.

«ЧОРСУ»

ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ САЁҲАТ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАЖМУИ ДАМ ОЛИШ КУНИ ЙЎНАЛИШЛАРИ БЎЙИЧА

САЁҲАТГА ТАКЛИФ ЭТАДИ:

САМАРҚАНД — бир кунлик автобус саёҳати.

САМАРҚАНД—БУХОРО — Самарқанд шаҳридаги «Турист» сайёҳлар меҳмонхонасида яшаш билан уч кунлик саёҳат.

БИШКЕК — икки кунлик автобус саёҳати.

ПАНФИЛОВ — уч кунлик автобус саёҳати.

ЧИМЁН — тоққа бир кунлик саёҳат.

ОЛМАОТА — уч кунлик автобус саёҳати.

Маълумотлар олиш учун телефон: 42-80-46.

Оммавий талабномалар қабул қилинади.

Манзилимиз: Чорсу майдони «Чорсу» саёҳат меҳмонхонаси, саёҳат кабинети.

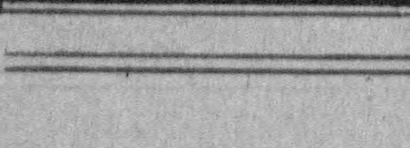

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концернининг босмахонаси.

■ Нашр кўрсаткичи 64690 ■ Босмага бериш вақти 11.30 ■ Босмага берилди 11.15. Буюртма Г—13 ■ 1 2 3 4 5 6